

ADVIESRAPPORT GIS BIJ OMGEVINGSDIENSTEN
stageverslag

Adviesrapport GIS binnen RUD's
Stageverslag

Auteur/stagiair

B. van Garderen, studentnr. 111022
Breda, 27 juni 2013

Stagebedrijf

dr. L. Grus
Esri Nederland
Weena 695 (B2 - 036)
3013 AM Rotterdam

Onderwijsinstelling

dr. M. Landré
NHTV
Mgr. Hopmansstraat 1
4817 JT Breda

VOORWOORD

Voor u ligt het stageverslag over geografische informatie systemen (GIS) binnen omgevingsdiensten door Bart van Garderen. Dit verslag is het resultaat van drie maanden onderzoek naar de mogelijkheden die GIS kan bieden binnen omgevingsdiensten. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een advies. Met deze opdracht zal ik de tweede stage van het derde jaar Ruimtelijke Ordening en Planologie voltooien.

Het project was zeer leerzaam, omdat de mogelijkheden van GIS binnen een organisatie aan de orde kwamen. Deze bleken veel groter te zijn dan dat ik op het eerste gezicht had dacht. GIS is bezig met een opmars, steeds vaker wil men geografische informatie. Dit kan te maken hebben met de mogelijkheden die de huidige technologie biedt. Professionele geo-informatie is al langere tijd een belangrijke factor in projecten en processen. Maar ook de burger vraagt steeds meer om geo-informatie. Denk maar eens aan navigatiesystemen of locatieherkenning in social media.

Dit rapport geeft een deel van het onderzoek dat ik heb gedaan weer. De opdracht besloeg 4-6 maanden werk, terwijl de stageperiode van school slechts 3 maanden was. Dit rapport bevat het algemene advies dat ik heb onderzocht in drie maanden. Hierna wordt er dieper ingegaan op de oplossingen. Ik zet na de inleverdatum van het rapport aan school het onderzoek voort.

Ik wil Lukasz Grus, Bas Bijtelaar, Milan Uitentuis en Marcel de Rink van team Centrale Overheid bedanken voor hun begeleiding tijdens mijn stage. Daarnaast wil ik Esri bedanken voor de kans die zij mij hebben gegeven om er stage te lopen. Ook wil ik Esri bedanken voor de cursussen en kennisdagen die ik heb mogen volgen.

Graag bedank ik iedereen van de omgevingsdiensten die hun inbreng hebben gebracht (en gaan brengen) aan dit onderzoek.

Als laatste wil ik Martin Landré bedanken voor zijn begeleiding tijdens mijn stage en de gehele studietijd die ik bij hem heb gevolgd. De lessen en gesprekken die ik van en met hem heb gehad hebben mij er toe gezet om me te verdiepen in GIS.

Bart van Garderen
Rotterdam, 27 juni 2013

SAMENVATTING

Op 1 januari 2013 is een nieuwe beleidstak tussen provinciaal en gemeentelijk niveau ingevoerd. Deze worden 'Regionale UitvoeringsDiensten' (RUD's) of 'Omgevingsdiensten' genoemd. De taken van deze RUD's hebben betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor deze taken is geo-informatie nodig. De wijze waarop deze informatie wordt gebruikt is nog onduidelijk. Esri Nederland wil een rapport waarin een advies wordt gegeven over de kansen voor geografische informatie systemen (GIS) in deze situatie. Het doel van dit rapport is het **onderzoeken van de organisatie, taken en informatievoorziening bij de RUD's en de potentie en kansen voor GIS binnen de RUD's**.

Het doel van de omgevingsdiensten is het bundelen van de VTH-taken, waardoor er een betere afstemming tussen verschillende overheden en andere betrokken partijen ontstaat. Hierbij moet de versnippering die ter sprake kwam in het rapport 'De tijd is rijp' van Commissie Mans in 2008 worden tegengegaan. In de 'package deal' wordt beschreven hoe de RUD's georganiseerd zullen worden. Het basistakenpakket bevat alle basistaken die de RUD's zullen gaan uitvoeren.

Uit de interviews kwam naar voren dat grote RUD's (meer dan 100 fte) vaak een aparte GIS-afdeling hebben. Op gebied van samenwerking met andere RUD's, gemeenten en provincies zijn regels opgesteld. Naast het basistakenpakket krijgt een RUD ook een hoofdtaak. Daarnaast kan een RUD ook extra taken krijgen, denk aan taken op gebied van ruimte of water.

Gebaseerd op het Esri Startegy Architecture Vision zijn de kansen voor GIS bij RUD's ingedeeld op 4 vlakken:

- **Databeheer:** Zolang het databeheer niet op orde is, kan het nut van GIS niet worden uitgelegd aan 'leken'. Bij sommige RUD's is het databeheer niet (optimaal) op orde.
- **Gebruik (analyses):** Er zijn verschillende soorten GIS-gebruikers. Niet iedere gebruiker hoeft zware analyses uit te voeren. Gebruikersniveaus zijn dus een grote kans binnen RUD's.
- **Informatie inwinning:** Er worden momenteel veelal tablets gebruikt om informatie in te winnen. Door de moderne technologie ontstaan er steeds meer kansen voor informatie inwinning.
- **Communicatie:** Er liggen veel kansen binnen communicatie tussen RUD-burger en RUD-RUD. Ook kansen binnen communicatie in de RUD zijn aanwezig.

De meeste kansen liggen op gebied van informatie inwinning en communicatie. Voor informatie inwinning kan geadviseerd worden dat er een combinatie komt tussen online- en offline-oplossingen. Ook moet er een oplossing worden gevonden om gemakkelijk informatie beschikbaar te stellen aan inspecteurs.

Hoewel RUD's de communicatie met de burger niet zien als hun taak, kunnen zij toch voor de bronbestanden zorgen. Deze worden dan verzameld in een systeem waaruit gemeenten en provincies de informatie weer uit halen. Zij verspreiden deze informatie met de burger. Communicatie binnen de organisatie kan ook worden verbeterd door middel van een centraal systeem. Hieruit halen medewerkers informatie om vervolgens te gebruiken op hun eigen gebruikersniveau.

Databeheer kan worden gezien als de basis voor een goed informatiesysteem. Daarom is het belangrijk om het databeheer hoog in het vaandel te zetten. Er zijn verschillende gebruiksniveaus en daarom kan er worden geadviseerd om één centraal systeem te ontwikkelen waaruit werknemers hun informatie uit kunnen halen.

De vier vlakken van de Esri Architecture zijn hierboven individueel behandeld. Toch is het belangrijk om de vlakken als 1 geïntegreerd systeem te behandelen. Dit kan door een centraal platform die iedere werknemer gebruikt en door actief contact tussen verschillende afdelingen.

BEGRIPPENLIJST

Om het rapport leesbaar te houden, worden er een aantal afkortingen en termen gebruikt die niet worden uitgelegd. Deze begrippen worden in deze begrippenlijst uitgelegd.

- RUD** - Afkorting voor 'regionale uitvoeringsdienst'. In dit rapport wordt het ook 'omgevingsdienst' genoemd. Sommige omgevingsdiensten gebruiken liever de term 'omgevingsdienst' dan RUD of andersom. Vandaar dat er gebruik wordt gemaakt van beide termen.
- VTH-taken** - Afkorting voor 'vergunning-, toezicht- en handhavingstaken'.
- BRZO** - Afkorting voor 'besluit risico's zware ongevallen'. Het betreft de Nederlandse regelgeving op gebied van arbeidsveiligheid, externe veiligheid en rampbestrijding. Het doel is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waar gevaarlijke stoffen bij betrokken zijn.
- IPPC** - Afkorting voor 'integrated pollution prevention and control'. Het IPPC betreft Europese regelgeving, geconcentreerd op controles op industriële installaties. Het doel is het minimaliseren van vervuiling van industriële bronnen in de EU.
- Verlengde kabels** - Een gezamenlijk systeem die vanuit meerdere richtingen kan worden ingevuld. Een voorbeeld in context van dit rapport is de mogelijkheid dat gemeenten hun eigen systeem gebruiken om informatie in te voeren, maar dat de RUD 1 systeem heeft waarin deze informatie wordt verzameld.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Inventarisatie	8
2.1 Ontstaan van RUD's.....	8
2.2 Doel en organisatie.....	8
2.3 Processen met betrekking tot RUD's	9
2.4 Verband met partners	12
2.5 Verband met Omgevingswet	13
3. Analyse	14
3.1 Rol van GIS	14
3.2 Conclusie	20
4. Advies	22
4.1 Informatie inwinning.....	22
4.2 Communicatie.....	22
4.3 Databeheer en gebruik.....	23
4.4 Generieke oplossing.....	23
4.5 Externe adviezen.....	24
4.6 Individuele behandeling	24
Bronnenlijst.....	21
Bijlagen	22

---

1. Inleiding

Op 1 januari 2013 is een nieuwe beleidstak tussen provinciaal en gemeentelijk niveau ingevoerd. Deze worden 'Regionale UitvoeringsDiensten' (RUD's) of 'Omgevingsdiensten' genoemd. De taken van deze RUD's hebben betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor deze taken is geoinformatie nodig. De wijze waarop deze informatie wordt gebruikt is nog onduidelijk. Esri Nederland wil een rapport waarin een advies wordt gegeven over de kansen voor geografische informatie systemen (GIS) in deze situatie.

GIS geven een mogelijkheid om geografische informatie te analyseren. Dit gebeurt door middel van verschillende kaarten over elkaar heen te leggen. Esri Nederland (hierna Esri) is gespecialiseerd in het ontwikkelen van GIS. Het bedrijf is de enige wettelijke verstrekker van Esri software in Nederland. Naast het ontwikkelen van GIS houdt Esri zich ook bezig met de context waarin hun producten op de markt komen. Dus hoe wat kan GIS betekenen binnen een organisatie en hoe wordt dit geïmplementeerd? Door zich niet alleen met technische, maar ook oplossingen in de context bezig te houden, behoudt Esri een sterke positie in de markt.

Het doel van dit rapport is het **onderzoeken van de organisatie, taken en informatievoorziening bij de RUD's en de potentie en kansen voor GIS binnen de RUD's**. Dit zal worden bereikt door middel van desk research en interviews met RUD's.

Dit onderzoek bestaat respectievelijk uit een inventarisatie, een analyse en een advies. De inventarisatie gaat in op het doel en de organisatie van de RUD's. Ook worden er relaties gelegd met andere overheden en verschillende wetten. In de analyse worden verschillende mensen geïnterviewd die te maken hebben met RUD's. Hierbij wordt gekeken waar de kansen voor GIS en liggen. Er wordt een advies geschreven om te welke oplossingen er kunnen zijn voor GIS binnen RUD's.

25 Juni 2013 heeft Esri een kennisdag georganiseerd voor mensen uit RUD's. Tijdens deze kennisdag zijn de onderzoeksresultaten uit dit rapport gepresenteerd. Daarnaast hebben er discussies plaatsgevonden over de rol die GIS zou kunnen hebben binnen RUD's. De kennis die is opgedaan tijdens de discussies wordt meegenomen in het vervolg van dit onderzoek.

---

2. Inventarisatie

Omdat RUD nog een jong begrip is en nog niet alle RUD's actief zijn, is het belangrijk een duidelijk beeld te hebben waarover dit rapport gaat. Dit hoofdstuk gaat in op de RUD's. Allereerst wordt het ontstaan ervan toegelicht. Hierna komen het doel en de organisatie aan bod. Waarvoor zijn RUD's ingevoerd en wat zijn hun taken. De processen beschrijven hoe een RUD tot stand komt en hoe er wordt omgegaan met informatie. Vervolgens wordt de relatie gelegd tussen RUD's en overheden en andere partijen. Als laatste zal er worden gekeken waar de Wabo en Omgevingswet zich bevinden binnen en om de RUD's.

2.1 Ontstaan van RUD's

In februari 2008 kreeg het Onderzoeksteam Herziening Handhavingstelsel VROM-regelgeving (Commissie Mans) de opdracht van de minister van VROM onderzoek te doen naar de houdbaarheid van het toenmalige stelsel van handhaving en het toezicht op de naleving van de VROM-regelgeving op lange termijn. Hierbij diende Commissie Mans aanpassingen voor te leggen die nodig waren om het toenmalige handhavingstelsel te verbeteren.

In juli 2008 bracht Commissie Mans het rapport¹ uit. Hierin werd beschreven dat de problemen omtrent het Nederlandse handhavingstelsel te wijten waren aan fragmentatie in combinatie met de vrijheid op gebied van samenwerking en uitvoering. Het probleem van fragmentatie kwam door het feit dat er meer dan 500 instanties betrokken waren bij de handhavingstructuur voor omgevingsrecht. Dit leidde tot het probleem dat de schaal van de handhaving niet overeenstemde met de schaal waarop een handhavinginstantie mag handelen. De vrijheid op het gebied van samenwerking en uitvoering leidde tot verschillen in de rechtvaardigheid tussen de versnipperde handhavinginstanties.

Als conclusie geeft de commissie aan dat het noodzakelijk is om wettelijk geregelde omgevingsdiensten in heel Nederland te ontwikkelen. Hieraan zullen alle gemeenten en provincies verplicht deel moeten nemen. Deze verplichting ging in op 1 januari 2013. De taak van deze nieuwe omgevingsdiensten is het handhaven van een groot deel van het omgevingsrecht in de regio.

2.2 Doel en organisatie

Het doel van de omgevingsdiensten is het bundelen van de VTH-taken, waardoor er een betere afstemming tussen verschillende overheden en andere betrokken partijen ontstaat. Hierbij moet de versnippering die ter sprake kwam in de vorige paragraaf worden tegengegaan. Voorheen werd door sommige bedrijven ervaren dat inspecteurs onvoldoende kennis hadden over het toezicht dat zij moesten doen. Door bundeling van kennis kan er representatiever toezicht worden gehouden. De vraag bij dit doel is natuurlijk: Hoe wordt dit georganiseerd?

De drie belangrijkste partijen VROM, IPO en VNG hebben een overeenstemming bereikt betreft de organisatie van de RUD's. Deze overeenstemming is beschreven in de zogenaamde 'package deal'². Uit deze package deal zijn de hoofdlijnen als volgt:

- Alle uitvoeringstaken uit de Wabo kwamen onder bevoegd gezag van de gemeenten (vanaf 1 oktober 2009). De provincies zullen hun taken, met uitzondering van BRZO- en IPPC-bedrijven, met betrekking tot Wabo-regelgeving overdragen aan de gemeenten.
- Er zouden 25 RUD's komen, in elke politieregio een. Uiteindelijk zijn dit er 28 geworden. De grenzen van de RUD's komen tevens niet overeen met de politieregio's. Een waarschijnlijke reden hiervan is bestuurlijke onwil.
- De RUD's worden openbaar lichaam zoals bedoeld in de Wgr. Dit houdt in dat een RUD een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter heeft. Het is mogelijk om een

---

¹ 'De tijd is rijp', Commissie Mans, 10 juli 2008

² 'Package deal', IPO, VNG en VROM, 16 juni 2009

andere organisatievorm aan te nemen, mits alle betrokken partijen daarmee instemmen. Dit moest voor 1 december 2009 aangegeven worden.

- RUD's zijn ondersteunende diensten voor deelnemende partijen. Het bevoegd gezag en eindverantwoordelijkheid blijven bij deze deelnemende partijen.
- De RUD's zullen tijdens de ontwikkelingsfase overgangskosten met zich meebrengen. Dit verdient zich terug doordat het eindbeeld is gepland op besparingen door efficiencyvoordelen. Wel zal er een verschuiving ontstaan van kosten tussen overheden.
- Het advies van Commissie Oosting over interbestuurlijk toezicht dient te worden gerespecteerd. Hierbij houdt het Rijk toezicht op de provincie en de provincie op gemeenten. Ook moet er horizontaal toezicht gehouden worden.

Voor de uitvoering van de package deal is een Programma Uitvoering met Ambitie (PUmA) opgericht. De betrokken partijen zijn het Rijk, IPO, VNG en UvW. Hierin worden landelijke kaders en voorwaarden betreft de RUD's ontwikkeld. Het doel is om een juiste en snelle communicatie binnen en tussen RUD's te voorzien. De looptijd van dit programma liep tot 31 december 2012. Echter stopt het programma niet met functioneren op deze datum. Omdat niet alle RUD's ontwikkeld en functionerend zijn, blijven de partijen vanuit het PUmA doorwerken aan een goede afronding van de ontwikkeling van RUD's.

De package deal gaat vooral in op de organisatorische kant van de RUD's. Maar wat doen de RUD's nu precies? Hiervoor is een basistakenpakket³ opgesteld (zie bijlage 1). Samenvattend komt hierin naar voren dat RUD's de uitvoeringstaken op gebied van milieu op Wabo-breedte uitvoeren. Omdat nog niet alle RUD's ontwikkeld zijn, is het mogelijk om na 1 januari 2013 (de wettelijke invoering van RUD's) nog veranderingen te brengen aan het takenpakket en fusering van regio's.

IPO heeft in opdracht van staatssecretaris van I&M een plan van aanpak opgericht voor BRZO-RUD's⁴. BRZO-RUD's zijn RUD's met een specialisatie in BRZO-taken. Deze taken worden Wabo-breed uitgevoerd. Een ander verschil met 'gewone' RUD's is het feit dat er 1 BRZO-RUD is die de programmering van de uitvoeringstaken opstelt en coördineert voor de andere BRZO-RUD's. Belangrijk is dat deze coördinerende RUD geen hiërarchische rol heeft ten opzichte van de andere BRZO-RUD's. Binnen de coördinerende RUD bestaat een Bestuurlijk Platform die de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de programmeringstaken draagt. Koploper hierin is DCMR. Deze omgevingsdienst heeft de BRZO-taken van provincies Zuid-Holland en Zeeland overgenomen op 1 mei 2013.

2.3 Processen met betrekking tot RUD's

RUD ontwikkelen

Voordat een RUD actief kan worden, dient een kwartiermaker met deelnemende partijen (gemeenten en provincie) de voorbereidingen te treffen. Elke kwartiermaker heeft zijn eigen manier van organiseren. Daarom kan de in dit rapport beschreven informatie hierover niet als leidend worden gebruikt. Toch is er een beeld geschetst om aan te tonen hoe de ontwikkeling van een RUD in zijn werk kan gaan.

Organisatie-adviesbureau KplusV heeft al enkele RUD's bijgestaan met de opzet. Hiervoor heeft het adviesbureau een stappenplan⁵ opgezet. Nogmaals: dit is een advies, geen wettelijke bepaling. Het komt in dit rapport aan bod, omdat dit advies bij een aantal actieve RUD's is uitgevoerd. Er kan hierdoor bekeken worden of er in de organisatie oorzaken voor mogelijke problemen liggen.

1. Opstellen van een business case

KplusV adviseert om na de besluitvorming van de RUD een business case op te stellen. Hierin wordt de RUD globaal maar concreet neergezet. Ook worden de consequenties voor deelnemende organisaties in beeld gebracht. Als laatste komt de bedrijfstoets aan bod. Hierin is beschreven hoe de RUD zal gaan werken. Het is KplusV tijdens de werkzaamheden bij voorgaande RUD's opgevallen dat er voor sommige onderdelen in de business case extra aandacht gevergd dient te worden. Deze onderwerpen hebben betrekking op de taken en

³ 'Basistakentakenpakket voor RUD's', Rijk, IPO, VNG en UvW, 25 mei 2011

⁴ 'Plan van aanpak BRZO-infrastructuur', IPO, 30 januari 2012

⁵ 'Uw RUD al op de rit?', KplusV, z.d.

taakinvulling van RUD's, relaties met deelnemers, financiën, sturing en specifieke regionale en lokale items. Na de opstelling van de business case wordt besloten of de voorgestelde besluitvorming in werking zal gaan treden.

2. Kwartiermaken voor de RUD

Het doel van de kwartiermaker is een goede voorbereiding treffen waardoor een RUD naar behoren kan gaan werken. Hierbij gebruikt hij de business case als basis. De kwartiermaker houdt zich grotendeels bezig met de volgende onderwerpen:

- Uitwerken visie, missie en strategie en het bewaken hiervan
- Invullen van specifieke aandachtgebieden en het bijbehorende takenpakket
- Uitwerken van consequenties uit het besturingsmodel en afspraken maken met betrokken partijen
- Interne organisatie vormgeven
- Organiseren van alle processen die in een actieve RUD van toepassing zijn.
- Ontwikkelen personeelsbeleid
- Inrichten middelenmanagement

3. Laten draaien van de RUD

De voorbereiding die de kwartiermaker maakt moet ook geaccepteerd worden door de medewerkers. Het is belangrijk dat zij affiniteit krijgen met hun nieuwe werkplek. Dit is een belangrijk onderdeel, omdat de medewerkers de motor zijn van de RUD. Volgens KplusV is dit te bereiken door medewerkers het gevoel te geven dat ze 'eigenaar' zijn. Hiermee wordt bedoeld dat zij zich bezig moeten kunnen houden met strategie, afdelingsplannen en processen. Door dit samen te doen ontstaat er een groepsgevoel.

4. Een nieuwe mindset voor de 'oude' organisatie

De RUD's bestaan uit professionals vanuit de gemeenten en provincies. Omdat er een nieuwe organisatietak ontwikkelt wordt, veranderen verbanden ook. Hoe is de connectie tussen RUD's en 'achterblijvende' organisaties? Wat moet er aan wie gevraagd worden? KplusV geeft het advies om organisaties een specifieke vorm van training geven die betrekking heeft op de eigen praktijk. Dus geen algemene training over bijvoorbeeld opdrachtgeverschap.

Arena Consulting Group (hierna: Arena) is een bestuurskundig en organisatiekundig adviesbureau dat deel heeft uitgemaakt van de oprichting van meer dan 10 RUD's. Hieruit heeft Arena veel ervaring opgedaan en geeft hier op haar site informatie over. De belangrijkste term die hierin voorkomt is innovatie. Arena moedigt nieuwe ideeën aan en geeft hier enkele opmerkingen en aanbevelingen over.

- Allereerst geeft Arena aan dat het wijs is om naar andere RUD's te kijken. Hoe hebben zij het aangepakt en hoe is het uiteindelijk uitgekomen?
- Daarnaast geeft zij aan dat de organisatiestructuur een grote toevoeging kan hebben (door netwerk structuur kunnen RUD's elkaar een beroep doen met gesloten beurzen).
- Ook de hiervoor beschreven 'oude' organisatie komt aan bod. Welke taken blijven er bij de achterblijvende organisaties?
- Een ander moeilijk, en zeer belangrijk voor dit rapport, onderwerp is het informatiesysteem. Arena adviseert om de ambitie en een realistische startsituatie vast te stellen. Welke informatie is er nodig en waar krijg je dat vandaan?
- Het is belangrijk om niet te vrijblijvend te zijn in de ontwikkeling van een RUD. Wanneer er bijvoorbeeld maar 10 fte beschikbaar zijn vanuit een organisatie naar een RUD, is het niet rendabel daar een eigen opdrachtgever en regievoerder bij te houden. Er kan dan beter gebruik worden gemaakt van de middelen die voor handen liggen in de RUD.
- Het 'Nieuwe Werken' is in opkomst en kan de innovatie oplossing voor RUD's zijn. Zeker omdat RUD's een geheel nieuw onderdeel in de overheid is, kan er vanaf het startpunt mee begonnen worden.
- Een dringende aanbeveling die Arena doet is het uitvoeren van een nulmeting. Door zo'n meting kunnen afwegingen beter worden onderbouwd.
- Zeker geen onbelangrijk punt is de gehele omvatting van de voorbereiding. Omdat RUD's vanaf punt nul moeten worden georganiseerd, is het verstandig om alle facetten te organiseren. Het kan namelijk voorkomen dat 'randen' van het takenpakket nauwelijks worden uitgewerkt.
- Om voldoende efficiency te behalen moeten er innovatieve ideeën worden voorgelegd. Wanneer dit niet gebeurt, kan het terugverdienen van de initiële kosten moeizamer verlopen.

- Het voordeel van een RUD is de grote hoeveelheid kennis door deelnemende organisaties. Door de samenwerking hiervan, kan een grote hoeveelheid kennis worden gebruikt die sneller wordt toegepast.

Processen

Het is van belang voor dit rapport om te weten welke processen er om en in de RUD's zitten. In het artikel 'Zaakgericht werken in ketens'⁶ brengt de schrijver de verdeling van verantwoordelijkheden naar voren in een schema. Hieronder een kopie van dit schema.

	Uitvoeren intake	Registreren en toewijzen	Inhoudelijk behandelen	Besluiten over het geheel	Leveren
Klant	X				X
I&M (OLO)	X				
Gemeente		X	X	X	X
RUD		X	X		
Ander bestuursorgaan			X		

In het schema is te zien dat er veel partijen betrokken zijn bij een vergunningaanvraag. Toch heeft de klant enkel contact met de gemeente. Wanneer er een aanvraag binnen komt bij OLO, wordt deze doorgestuurd naar de desbetreffende gemeente. Deze bepaalt of de aanvraag in zijn geheel moet worden doorgespeeld naar de RUD, of dat de gemeente zelf ook een deel uitvoert. Vervolgens bepaalt de RUD of er voldoende kennis is om de aanvraag inhoudelijk te behandelen. Zo niet, dan wordt dit uitbesteed aan een ander bestuursorgaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een waterschap. Wanneer de aanvraag inhoudelijk is behandeld, worden alle stukken verzameld door de gemeente. Deze zet de stukken in één document, velt een besluit en overhandigt deze aan de klant.

Op dit schema zijn ook varianten mogelijk. Zo kan de gemeente er bijvoorbeeld voor kiezen om naast de inhoudelijke behandeling ook de besluitvorming over te dragen aan de RUD. Een ander voorbeeld is dat de gemeente ook de klantcontactfunctie bij de RUD legt.

Het hierboven beschreven schema is een algemene verdeling van de taken. Er kan een gedetailleerder model gemaakt worden waarin ook taken als het registreren en archiveren van aanvragen en besluiten voorkomen.

Informatiemodel

Het Programma Informatie uitwisseling Milieuhandhaving (PIM)⁷ is opgezet om op een logische manier informatie tussen RUD's en hun partners te delen. Door dit op landelijk niveau uit te voeren, worden samenwerkingen tussen verschillende RUD's gemakkelijk gemaakt. Samenwerking leidt tot gerichtere, en dus betere, milieuhandhaving. Het PIM bestaat uit 3 hoofdonderdelen:

- Ontwikkeling van een uitwisselingssysteem
- Standaarden vaststellen
- Juridisch kader (randvoorwaarden)

⁶ 'Zaakgericht werken in ketens', Adrie Spruit, april 2013

⁷ 'Programma Informatie uitwisseling Milieuhandhaving', IPO, z.d.

Voor de uitwerking van het onderdeel standaarden is een informatiemodel⁸ opgesteld. Dit model wordt RUD Informatiearchitectuur (RUDI) genoemd. Het doel van het informatiemodel is het gestandaardiseerd en eenvoudig informatie over primaire processen kunnen uitwisselen met opdrachtgevers en ketenpartners. Hierbij dient zoveel mogelijk gebruikt te worden gemaakt van reeds bestaande modellen en standaarden.

De basisgegevens in de RUDI omvatten het Referentiemodel voor het Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens (RSGB) en het Referentie Informatiemodel Toezicht en Handhaving (RITHm). Het RSGB omvat alle basisgegevens die voor gemeentelijke processen, dus ook voor RUD's, van belang zijn. Het RITHm vult de basisinformatie aan met gegevens die betrekking hebben tot VTH vanuit milieuperspectief.

Naast de algemene basisgegevens uit het RSGB en RITHm, is het van belang informatie te hebben die betrekking heeft tot individuele processen. Het Referentiemodel voor Gemeentelijke Basisgegevens Zaken (RGBZ) bevat informatie betreft procesvoortgang en relevante documentatie van een bepaald proces. Door het RSGB en RITHm te koppelen aan het RGBZ, kunnen de basis- en kerngegevens van een proces ontdekt worden.

De Zaaktypecatalogus (ZTC) bevat standaarden betreft RSGB, RITHm en RGBZ. Wanneer elke afdeling in elke RUD met deze ZTC werkt, ontstaat er een gemeenschappelijk woordenboek wat het communiceren vergemakkelijkt.

Door het RGBZ te vertalen met de ZTC, ontstaat het Standaard UitwisselingsFormaat (StUF). Dit document is nodig, omdat deze het middel is om processen met verschillende RUD's te communiceren.

De, in de alinea hierboven, beschreven documenten vormen de basis van de RUDI. Wel worden er in het onderzoek van PUmA aanbevelingen gedaan over aanpassingen in deze documenten. Hierdoor zal de RUDI optimaal aangepast zijn aan de wensen en eisen van RUD's. In deze aanbevelingen komen de volgende hoofdpunten naar voren:

- Het RSGB dient als basis voor de registratie van basis- en kerngegevens gebruikt te worden.
- Het RSGB dient geactualiseerd te worden. De laatste actualisatie was in februari 2011.
- Verbind het RSGB en RITHm met elkaar. Hierdoor ontstaat een model met volledige populatie.
- Verschillende kolommen dienen toegevoegd of aangepast te worden in de basisdocumenten.

Het informatiemodel zou, wanneer deze aanbevelingen worden uitgevoerd, beter aansluiten op het takenpakket van de RUD's.

2.4 Verband met partners

Gemeenten krijgen de volledige verantwoordelijkheid over alle Wabo-gerelateerde uitvoeringstaken. De relatie tussen RUD's en gemeenten hebben betrekking tot het takenpakket. De gemeente dient het basistakenpakket onder te brengen bij de RUD's. Omdat gemeenten eindverantwoordelijk zijn, dienen zij zich ook bezig te houden met de controle op de taken van de RUD's.

Provincies zullen zich meer gaan opstellen als regisseur. Zij houden toezicht op de gemeenten betreft de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening. De provincies houden toezicht op de takenverdeling tussen RUD's en gemeenten. De uitvoeringstaken die zij hadden op gebied van vergunningverlening volgens de Wabo komt onder de gemeenten te vallen. De handhavingstaken komen onder de RUD's te vallen.

Het Rijk zal zich bezig houden met de regio- en landsgrens overschrijdende handhaving. Ook activiteiten die zich weinig voordoen. Hierbij moet gedacht worden aan kernenergie en mijnbouw. Momenteel zijn dit de taken die het Rijk al uitvoert op gebied van handhaving. Het RUD mengt zich hierin door situaties die landsgrensoverschrijdend zijn. Het Rijk is geen deelnemer van RUD's. Het ministerie van I&M heeft opdracht gegeven (aan Geonovum) het programma INSPIRE⁹ in Nederland uit te voeren. INSPIRE is een Europese richtlijn die helpt om de beschikbaarheid, kwaliteit, organisatie, toegang tot en uitwisseling van geo-informatie in Europa te verbeteren.

---

⁸ 'Op weg naar een Informatiemodel', Mark van den Broek, 11-04-2011

⁹ 'INSPIRE', Geonovum, z.d.

Andere partijen (waterschappen, toezichtdiensten voor bestuurlijke handhaving, politiekorpsen en Openbaar Ministerie) hebben geen verplichting om deel te nemen aan RUD's. Zij zijn er hierdoor het minst mee verbonden. De relatie die kan worden gelegd tussen deze partijen en RUD's is de grootte van het werkgebied. Zo zijn de grenzen van de waterschappen niet altijd dezelfde als die van de politieregio's. Hier moet dus goed rekening mee worden gehouden met het ontwerpen van een RUD.

RUD's hebben vaak ook relaties met elkaar. Meestal gebeurt dit per provincie. Om samenwerking tussen RUD's te stimuleren, krijgt elke RUD binnen een provincie, naast het basistakenpakket, een hoofdtaak. Op deze manier kunnen RUD's zich specialiseren (en dus beter inzicht krijgen) in 1 onderwerp. Andere RUD's kunnen deze kunde gebruiken.

2.5 Verband met Omgevingswet

Nederlandse burgers willen in een aantrekkelijke omgeving wonen. Daarnaast is de aanbodmarkt, door de economische crisis, een vraagmarkt geworden. Overheden, bedrijven en burgers zullen zich moeten aanpassen aan de nieuwe markt om uit het economische dal te komen. Burgers dienen zich actiever te gaan opstellen en overheden zullen de regels duidelijker en flexibeler moeten maken. De nieuwe omgevingswet moet dit mogelijk gaan maken. Wat is de relaties tussen dit instrument en RUD's?

Het doel van de nieuwe omgevingswet is het vereenvoudigen en verkorten van procedures betreft ruimte. Dit wil de overheid bereiken door meer samenhang tussen projecten, duurzame ontwikkeling en meer ruimte voor particuliere initiatieven. Alle wetten over omgevingsrecht komen in 1 nieuwe omgevingswet. Deze wet zal vanaf 2018 operationeel moeten zijn. RUD's zullen ook meehelpen met het behalen van het doel van de omgevingswet. Door 1 verzamelpunt van kennis kan er sneller gehandeld worden.

De Wabo is al een begin van de realisatie van de doelen die de overheid heeft opgesteld bij de nieuwe omgevingswet. De Wabo is onderdeel van de nieuwe omgevingswet en maakt bouwaanvragen gemakkelijker door 1 omgevingsvergunning. Er is 1 aanvraag, 1 procedure, 1 omgevingsvergunning, 1 keer beroep, 1 keer hoger beroep en 1 handhaver. Door deze uniformiteit in de bouwaanvraag besparen bedrijven jaarlijks 100 miljoen euro. De Wabo is 1 oktober 2010 in werking getreden. RUD's kunnen worden gezien als een neven oplossing van de Wabo. Zij zijn namelijk een centraal punt waar participanten hun opdrachten kunnen mandateren. Een zelfde effect zien we bij de Wabo, waar alle aanvragen op één centraal punt worden gedaan (Omgevingsloket Online).

---

3. Analyse

De inventarisatie heeft een beeld geschept over de achtergrond van RUD's. Er zijn een aantal delen die opvallen en beschreven zullen worden in deze analyse. Zo kan er een eerste beeld worden geschetst over de mogelijkheden voor GIS.

Ook zijn er een negental interviews gehouden die een globaal overzicht geven van de kansen die voor GIS binnen RUD's liggen. De organisaties die zijn geïnterviewd zijn bijna allemaal RUD's. Een aantal geïnterviewde organisaties zijn nog geen officiële RUD. Ook is een persoon vanuit provincie Overijssel geïnterviewd die enkel tijdens de ontwikkeling van een RUD werkzaam is geweest. In bijlage 3 zijn de interviews te vinden.

De interviews worden individueel behandeld, omdat er veel verschillen zaten tussen de gesprekken. De interviews zijn ingedeeld op 3 thema's: organisatie, taken en processen en geo-informatie. In het laatste thema komen de kansen van GIS aan bod. Deze zijn gegroepeerd volgens de Esri Strategy Architecture Vision (zie bijlage 2). Hierin wordt het gebruik van GIS ingedeeld in 5 onderdelen: data-beheer, gebruik, informatie inwinning en de interne en externe communicatie. De interne en externe communicatie is in dit verslag voor het gemak samengevoegd.

Tot slot wordt er een conclusie gegeven over de grootste kansen en opvallendheden die door de interviews en inventarisatie gevonden zijn.

3.1 Rol van GIS

Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)

Organisatie

DCMR is officieel nog geen RUD. Vanaf 1971 verzorgt DCMR de milieutaken van het Rijnmondgebied. De organisatie heeft aan het hoofd een directeur met een directie ondersteuning. Daaronder zitten 4 afdelingen waarvan er 3 de inhoudelijke milieutaken uitvoert. De vierde afdeling heeft bedrijfsvoeringstaken. Afdeling Expertise voert zware GIS-analyses uit. Daarnaast is dit team verantwoordelijk voor de communicatie van geo-informatie binnen DCMR. De andere afdelingen raadplegen informatie vanuit de expertise afdeling en voeren lichte GIS-analyses uit.

Het budget wordt door 3 partij(groep)en betaald. Eén derde deel door provincie Zuid-Holland, één derde deel door gemeente Rotterdam en het overige deel door de overige 15 'Rijnmond-gemeenten' en Goeree-Overflakkee. Dit geeft tevens de hoeveelheid beschikbare werkverschaffing per partij(groep) aan. DCMR heeft tevens contacten met enkele Oost-Europese landen. Deze opdrachten lopen vaak via ministerie I&M.

Taken en processen

Naast het basistakenpakket heeft DCMR de hoofdtaak klimaatcontrole en BRZO-taken voor provincie Zuid-Holland en Zeeland. DCMR heeft daarnaast de taak om milieupertise beschikbaar te stellen aan participanten en burgers en participanten te adviseren. Als laatste wordt vaak gevraagd of DCMR wil meedenken met de ontwikkeling van beleidslijnen. Opdrachten komen binnen via gemeenten (OLO), maar kunnen ook rechtstreeks worden aangevraagd. De (geo-)informatie die DCMR hiervoor nodig heeft is in te delen in een onderlaag (topografische kaarten, luchtfoto's, BAG, PDOK) en vakinhoudelijke lagen (kaarten en tabellen). Het is niet bekend of RUDI wordt gebruikt.

Geo-informatie

Tijdens het interview werd aangegeven dat er op een aantal gebieden kansen liggen voor GIS:

- **Data-beheer:** Het gebruik van metadata is voor DCMR een belangrijk onderdeel. Momenteel wordt GeoNetwork gebruikt om metadata te beheren. DCMR wil deze gaan koppelen met NGR.
- **Informatie inwinning:** Het inwinnen van informatie gebeurt op dit moment met formulieren. Deze worden weliswaar op een mobiel apparaat ingewonnen, maar moeten op het kantoor handmatig worden ingevoerd.

- Int. en ext. communicatie: Hoewel de interne communicatie van DCMR prima geregeld is, kan er op gebied van externe communicatie het een en ander verbeterd worden. Het naar buiten brengen van informatie naar de burger is een jong begrip bij DCMR waar nog niet veel aandacht aan is besteed.

Omgevingsdienst Haaglanden

Organisatie

Regio Haaglanden heeft sinds 2 april 2013 een omgevingsdienst. Deze heeft ruimte voor 230 fte en heeft 11 participanten (9 gemeenten, provincie Zuid-Holland en Stadsgewest Haaglanden). Aan het hoofd staat een directeur met een tijdelijke adviseur. Deze adviseur helpt de directeur tijdens de beginfase van de omgevingsdienst. Onder de directeur zitten 3 afdelingen, waarvan 2 inhoudelijke en 1 met bedrijfsvoeringstaken. In de toekomst zal er nog een derde afdeling bijkomen, een expertiseteam.

De relatie tussen andere RUD's zijn matig. Dit komt omdat ODH nog in de beginfase zit en vooral bezig is zijn eigen organisatie op orde te krijgen. Er wordt alleen samengewerkt als hier specifiek naar gevraagd wordt.

Taken en processen

Naast het basistakenpakket heeft ODH de hoofdtaak natuurbescherming gekregen. Daarnaast heeft ODH de natuurschoonwet, waterwet en ontgrondingswet in zijn takenpakket gekregen. Opdrachten komen via gemeenten (OLO) binnen. Er wordt binnen ODH (nog) niet met GIS gewerkt. Geo-informatie die nodig is wordt aangevraagd bij participanten. Deze maken de kaarten die nodig zijn voor de rapporten. Ook hier is het onbekend of RUDI wordt gebruikt.

Geo-informatie

Omdat ODH pas net is opgestart, is het gehele ICT-beheer nog niet op orde. Dit geldt ook voor GIS. Hierdoor zouden er theoretisch veel kansen kunnen liggen voor GIS:

- Databeheer: Omdat het ICT-beheer nog niet op orde is, zou er een combinatie worden gemaakt met verschillende systemen. Zo kan er bijvoorbeeld een connectie worden gemaakt met bijvoorbeeld Squit en GIS.
- Int. en ext. Communicatie: Omdat er momenteel binnen de omgevingsdienst geen GIS wordt gebruikt, liggen er veel kansen voor GIS en de communicatie hiervan naar interne en externe partijen. Intern kan er een systeem worden opgezet waar verschillende medewerkers uit kunnen werken. Omdat er nu weinig ervaring is met GIS, zou er een aparte GIS-afdeling kunnen komen die laagdrempelige interfaces beschikbaar stelt. Extern is het, blijkt uit het interview, niet de taak van RUD's om te communiceren met de burger. Burgers kijken vaak eerst op de gemeente- en/of provinciesite.

Omgevingsdienst Veluwe Ijssel (OVIJ)

Organisatie

Van de 70 personen die in OVIJ werken, zijn er 63 met een vast contract en 7 ingehuurd professionals. Aan het hoofd staat een directeur met daaronder een management persoon op gebied van financiën. Daarnaast zijn 3 inhoudelijke afdelingen. OVIJ heeft 4 gemeenten en provincie Gelderland als participanten en is 1 januari 2013 van start gegaan.

Binnen provincie Gelderland is er een goede communicatie. Dit komt door de invoering van een communicatiestelsel, genaamd het Gelders Stelsel. Dit stelsel is een netwerk van bronnen die door iedere RUD in Gelderland gebruikt kan worden. Hierdoor ontstaat er een centraal punt waar professionals hun informatie kunnen delen. Toch zijn er nog verbeterpunten in de samenwerking van Gelderse RUD's. De RUD's zijn nu grotendeels bepaald op basis van de voorkeuren van burgemeesters, niet op basis van meeste rendement. Het is dus goed mogelijk dat burgemeesters in de toekomst inzien dat 7 RUD's teveel zouden kunnen zijn voor Gelderland. Momenteel zijn er zelfs gesprekken over een fusie van OVIJ en RUD Noord-Veluwe.

Taken en processen

OVIJ heeft enkel het basistakenpakket gekregen. De opdrachten komen van de deelnemende gemeenten. Voor deze opdrachten stellen gemeenten en provincie hun informatie beschikbaar. Het RUDI wordt nog niet optimaal gebruikt in provincie Gelderland. Dit komt omdat een aantal Gelderse RUD's nog niet actief zijn.

Geo-informatie

De kansen voor GIS in OVIJ ligt in databeheer en informatie inwinning.

- Databeheer: Hoewel er binnen OVIJ nauwelijks gebruik van GIS wordt gemaakt, kan toch uit huidige ervaringen kan een mogelijk toekomstig knelpunt worden gegeven. De participanten van OVIJ hebben namelijk op gebied van archivering twee verschillende systemen. Wanneer OVIJ een opdracht krijgt waarbij informatie uit deze twee systemen nodig zijn, dient dit eerst te worden vertaald naar 1 systeem. Momenteel zijn er een aantal werknemers die deze taak kunnen uitvoeren. Echter zorgt dit voor een extra tussenpersoon, en dus een langer proces.
- Informatie inwinning: Uit het verleden is ervaren dat er wegens strenge veiligheidsprotocollen vaak ingelogd moest worden op PDA's en dat het ook lang duurde voordat het apparaat was ingelogd. Het apparaat logde zichzelf na een bepaald aantal minuten zonder gebruik uit. GIS kan het verspreiden van documenten veilig maken waardoor er minder strenge inlogprotocollen nodig zijn.

Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)

Organisatie

ODMH bestaat momenteel uit een directie met 3 afdelingen, waarvan 1 de bedrijfsvoering voor zijn rekening neemt. Er is nog een vierde afdeling in ontwikkeling: afdeling Bouw- en woningtoezicht. Momenteel werken er 125 fte's bij ODMH. De participanten zijn 10 gemeenten en provincie Zuid-Holland.

Er is een goede samenwerking tussen geo-afdelingen van RUD's in ODMH. Er worden regelmatige bijeenkomsten georganiseerd waarin ervaringen en nieuwtjes worden gedeeld. Er is tevens een centraal portaal waarbinnen de toezichthouders van ODMH informatie kunnen raadplegen. Dit wordt Inspectieview genoemd.

(http://www.inspectieloket.nl/vernieuwing_toezicht/programma_einspecties/gegevensuitwisseling/Inspectieview/). Dit is een initiatief van de Rijksoverheid met de gedachte dat inspecties gebeuren vanuit de overheid als geheel en niet als inspecties afzonderlijk.

Taken en processen

Opdrachten komen binnen en worden verwerkt in DMS. Er wordt een team en een persoon aangewezen voor de opdracht. Wanneer een werknemer tijd over heeft, kan hij ook zelf een opdracht aannemen. Het is onbekend of RUDI gebruikt wordt. De geo-informatie die in ODMH wordt gebruikt zijn basisgegevens als BAG, KvK-gegevens, GBKN, Kadastrale kaarten, luchtfoto's, IMRO 2008 enz.

Geo-informatie

Een applicatie die gebruikt wordt in ODMH is Cyclorama. Cyclorama is een applicatie die is te vergelijken met Google Streetview. Verschillen tussen Google Streetview en Cyclorama: Cyclorama wordt door gemeenten zelf uitgevoerd. Ook is Cyclorama op kleinere schaal, waardoor ook fietspaden en steegjes worden vergaard. Daarnaast kunnen er verschillende lagen worden bekeken. Dit zijn lagen die foto's uit verschillende jaren weergeven. Het is zelfs mogelijk om Cyclorama-bestanden om te zetten in GIS-bestanden.

ODMH heeft al een aantal GIS producten in huis. Er wordt gewerkt met GeoWeb, ArcGIS Server en ArcGIS Desktop. GeoWeb dient vooral als raadpleeginstrument voor de werknemers van ODMH, ArcGIS Server en Desktop worden voor zwaardere analyses gebruikt. De kansen voor ODMH op gebied van GIS liggen in de volgende gebieden:

- Databeheer: Door thema's toe te wijzen wordt informatie inzichtelijker. Momenteel is er nog teveel informatie die irrelevant is voor sommige mensen.

- Informatie inwinning: Een offline oplossing voor informatie inwinning zou goed passen binnen ODMH. Er worden vaak inspecties uitgevoerd op plekken waar slechte internetverbinding is.

RUD Noord-Veluwe

Organisatie

Er zijn geen afdelingen, iedereen (35 fte) werkt in één groep. Daarboven staat een directeur. Er wordt samengewerkt met andere RUD's door middel van het Gelders Stelsel. Deze samenwerking is nog niet optimaal, omdat de RUD's nog in hun beginfase zijn van hun bestaan.

RUD Noord-Veluwe heeft zich opgesteld als een back-office. Opdrachten worden vanuit de gemeenten doorgespeeld. Hierbij wordt het RUDI gebruikt, maar nog niet optimaal. Ook dit heeft de reden dat de RUD nog in de beginfase zit. De informatie die RUD Noord-Veluwe nodig heeft, wordt rechtstreeks uit gemeentelijke en provinciale datasets gehaald. Deze hebben wel ieder hun eigen indeling (om de reden dat deze organisaties voorheen niet op dit niveau samen hebben gewerkt).

Geo-informatie

Kansen voor RUD Noord-Veluwe zijn tijdens het korte telefonische gesprek niet aan bod gekomen. Er worden hierom de opvallendheden uit het gesprek genoteerd:

- Databeheer: Omdat er (nog) geen afdelingen zijn, is het ten eerste belangrijk dat het databeheer op orde is. Wanneer dit op orde is, kan er een meer eenvoudige verdeling worden gemaakt zodra er afdelingen worden ingedeeld.

RMB (adviesbureau op gebied van Ruimte, Milieu en (duurzaam) Bouwen)

Organisatie

Het RMB is momenteel een samenwerkingsverband van 13 gemeenten op gebied van Ruimte, Milieu en Bouwen. Er is ruimte voor 100 fte. 2 September 2013 zal RMB overgaan in Omgevingsdienst Brabant Noord (OBN). Er komen dan 7 participanten (6 gemeenten en provincie Noord-Brabant) bij en er zal werk zijn voor ongeveer 200 fte. In één van de vier afdelingen is een persoon verantwoordelijk voor het geo-databeheer. Deze persoon is de eerste GIS-specialist bij RMB. Samen met een andere medewerker uit het team houdt hij de geo-informatie op orde.

Samenwerkingen met andere RUD's zijn nog niet ter sprake. Wel zijn er connecties met SRE over de ontwikkeling van de RUD's in Noord-Brabant.

Geo-informatie

Er zijn enkele kansen gegeven waar over nagedacht zou moeten worden tijdens de ontwikkeling van OBN.

- Informatie inwinning: Binnen RMB is het nog niet vanzelfsprekend dat er mobiel wordt gewerkt door inspecteurs. Momenteel worden vaak formulieren gebruikt in plaats van mobiele apparaten.
- Bottom-up: Omdat GIS-medewerkers dag in dag uit bezig zullen zijn met de geo-applicaties, zouden zij met initiatieven kunnen komen. Hierdoor kan de organisatie beter worden aangepast op de opdrachtgevers. Zo is de GIS-specialist bij RMB met een initiatief gekomen die de 'afval-app' heet. Met deze app kunnen burgers zien wanneer de vuilnisbak wordt geleegd. Ook kunnen zij hierin klachten of opmerkingen aangeven.

Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE)

Organisatie

De situatie van SRE is te vergelijken met die van RMB. Ook SRE is, wanneer het interview wordt afgenomen, bezig met de ontwikkeling van een omgevingsdienst (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant). Er komen 5 afdelingen met tussen de 100-150 fte. Daarboven staat een directeur. Naast 3 afdelingen met VTH-taken komt er een afdeling op gebied van RO, archeologie, duurzaamheid en klimaat en een afdeling bedrijfsvoering.

Taken en processen

Naast het basistakenpakket zal de omgevingsdienst taken op gebied van RO, archeologie, monumentenzorg, welstand, duurzaamheid en plattelandontwikkeling uitvoeren. Over de opdrachten en RUDI is nauwelijks iets bekend.

Geo-informatie

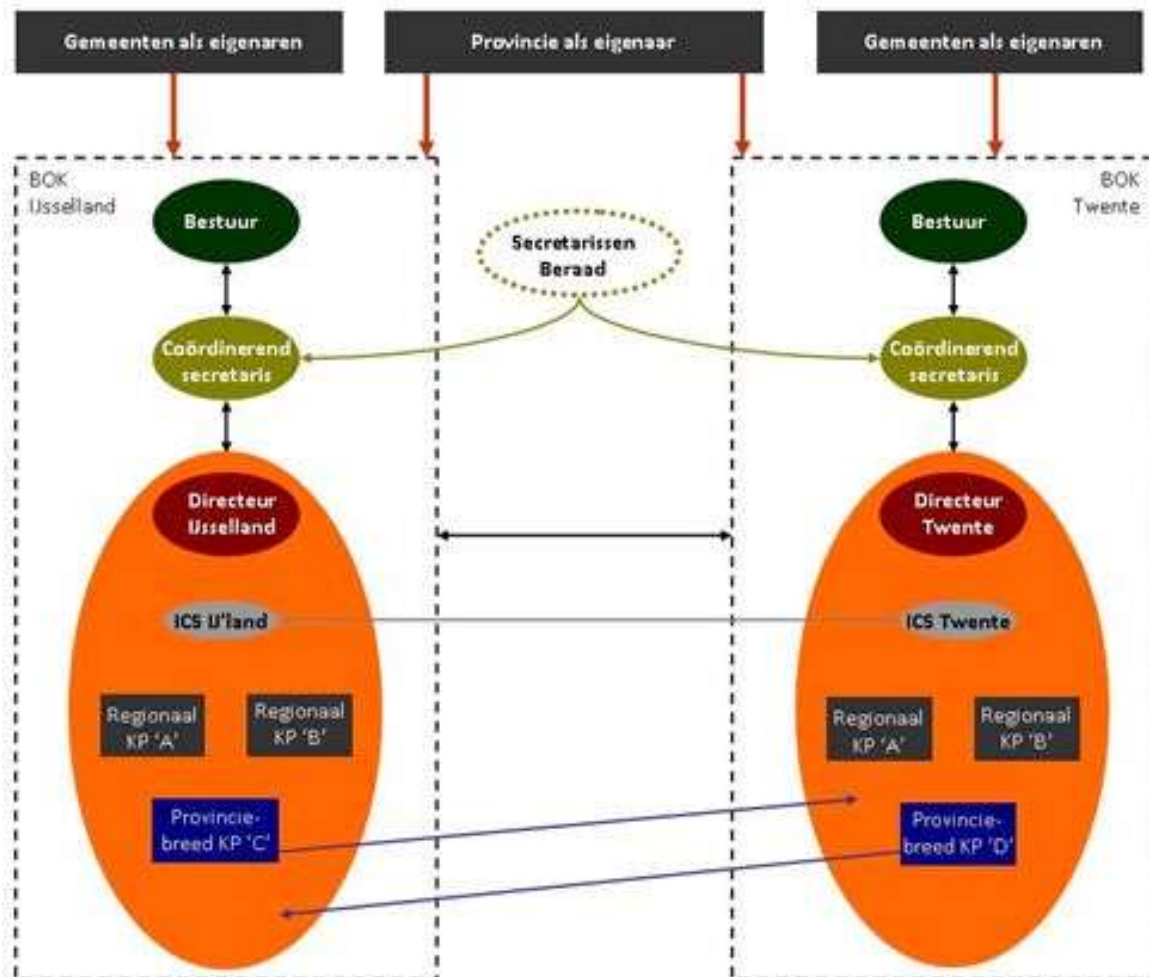
De kansen voor GIS binnen deze omgevingsdienst is te vergelijken met de hoofdtaken die elke omgevingsdienst aangewezen krijgt. Er werd aangegeven dat afdelingen zich, al dan niet onbewust, zullen gaan focussen op één van de gebieden zoals in de Esri Architecture staat beschreven. Dit hoeft geen knelpunt te zijn, zolang er maar gecommuniceerd wordt binnen de organisatie. De hoofdtaken die de omgevingsdiensten krijgen zijn in het leven geroepen om expertise te kweken en communicatie te stimuleren. Hetzelfde effect kan ontstaan binnen de omgevingsdiensten.

Provincie Overijssel

Organisatie

Binnen RUD's in Overijssel heeft dhr. Hamstra de functie beleidsontwikkelaar binnen team strategie en bestuursondersteuning bekleed. Hierbij heeft hij meegewerkt met de regie van de RUD-vorming van RUD Twente en RUD Ijsselland.

De RUD's in Overijssel (vanaf hier RUD Overijssel) heeft een andere bestuursstructuur dan de meeste RUD's in Nederland. Er is namelijk gekozen voor een netwerkstructuur. De samenwerking tussen RUD Overijssel is ingedeeld in een aantal delen (zie afbeelding hieronder).

Netwerkstructuur provincie Overijssel

Het oranje vlak zijn de uitvoerende partijen. De ICS (informatie coördinatie sturingspunt) werken nauw met elkaar samen om een zo goed mogelijke samenwerking tussen de twee RUD's te volbrengen. Het secretarissenberaad bestaat uit mensen uit het secretariaat van elke RUD in Overijssel en de provincie. Deze komen regelmatig samen om de samenwerking in RUD Overijssel zo goed mogelijk te laten verlopen.

Er is geen fysieke centrale werkplek. Hierom heeft RUD Overijssel kennispunten ontwikkeld. Kennispunten zijn virtuele knooppunten waarin alle partners binnen het netwerk RUD gebruik van kunnen maken.

Verder zijn er samenwerkingsverbanden met RUD's uit Gelderland. Deze zijn op het gebied van BRZO-taken.

Taken en processen

Op dit moment heeft RUD Overijssel enkel het basistakenpakket als opdracht. Partners (gemeenten) kunnen er voor kiezen om een opdracht door de RUD te laten doen, het uit te besteden aan een andere partij of de opdracht zelf uit te voeren. Het doel van RUD Overijssel is om alle opdrachten van de partners uit te voeren, maar ze hier niet toe te verplichten. Wel willen zij het verleiden. RUD Overijssel heeft immers een groot kennisbestand en daardoor een snellere procedure.

RUDI is een instrument om de procedure te versnellen. Binnen RUD Overijssel is het producten diensten catalogus opgesteld. Hierin staan de basisbegrippen die partners en de RUD's moeten gebruiken in hun opdrachten. Door het gebruik van een product-diensten catalogus (PDC) kunnen procedures sneller worden uitgevoerd.

Over informatieverwerking maakt RUD Overijssel onderscheid in 2 sporen. Het eerste spoor heeft betrekking op de werkwijze op dit moment binnen de RUD. De meeste partners werken met Squit. Degene die dit niet doen, werken dus met andere bestandstypen. Toch moet informatie vanuit alle partners gebruikt kunnen worden. Dit probleem is spoor 1.

Spoor 2 heeft betrekking op de toekomstige oplossingen. Wanneer er een nieuwe oplossing wordt bedacht om informatie binnen de RUD's te beheren, moeten partners op een logische manier kunnen overstappen. Stel dat in 2016 een nieuw integraal systeem in gebruik wordt genomen. Sommige partners hebben een licentie tot medio 2015. Hoe kunnen zij op het nieuwe systeem overstappen zonder dat ze een licentie voor een half jaar hoeven te kopen. Daarnaast is de vraag hoe het zit met partners waarbij binnenkort al hun licentie verloopt? Kunnen zij nu al overstappen op het nieuwe systeem?

Geo-informatie

De kansen voor RUD Overijssel liggen op verschillende vlakken:

- **Databeheer:** Er is nog geen integraal RUD-platform. Voor een optimale samenwerking binnen RUD Overijssel is dit wel een must.
- **Informatie inwinning:** Voordat RUD Overijssel actief was, was er al een onderzoek gaande naar de manier van informatie inwinning. Tot dusver is gebleken dat er veel moet worden gedigitaliseerd en geautomatiseerd.

Provincie Gelderland (dhr. Schoots)

Binnen de provincie Gelderland is een viewer applicatie ontwikkeld waarin alle omgevingsdiensten hun geo-informatie kunnen vinden en delen. Het interview is gehouden met een data architect die de geo-informatie huishouding van de Gelderse omgevingsdiensten op orde houdt en verantwoordelijk is voor de 'verlengde kabels'. Deze taak zal na verloop van tijd worden overgedragen aan de omgevingsdiensten zelf. Dit interview is niet ingedeeld in drie thema's, omdat hier enkel over de geo-applicatie is gesproken.

De data in de viewer is afkomstig van provincie Gelderland. Deze heeft besloten om een deel van de enorme hoeveelheid data beschikbaar te stellen aan de Gelderse omgevingsdiensten. Deze beschikbare data is ingedeeld in thema's (hulplagen, geluid, geur, natuur enz.). Daarnaast is er voor elke omgevingsdienst een aparte viewer aangemaakt. Deze zit in de GeoWeb-viewer en staat ingezoomd op de bepaalde omgevingsdienst. Deze viewers kunnen uiteindelijk door elke omgevingsdienst zelf worden beheerd.

In de viewer kunnen kaartlagen worden toegevoegd, bijvoorbeeld vanuit een URL of een shapefile. De basislagen en de toegevoegde lagen kunnen worden opgeslagen als een link. Deze link kan worden doorgestuurd naar collega's die bij het openen ervan dezelfde instellingen zien die door de maker van de link zijn ingesteld. Ook is het mogelijk de kaart te printen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een standaard lay-out of enkel de kaart. Daarnaast is het mogelijk te worden doorverwezen naar Google en Bing waar automatisch het middelpunt van de kaart in streetview en eagle-eye wordt weer gegeven.

De GeoWeb viewer maakt het mogelijk lichte analyses uit te voeren. Dit zijn vooral punt-, lijn-, rechthoekbevraging enzovoorts. Ook kan er een buffer gemaakt worden om een bepaald object. Daarnaast kan er afstand worden gemeten.

Belangrijk in deze viewer is het herpubliceren. Gemeenten kunnen kaarten beschikbaar stellen om standaard in de viewer te laten zetten, mits zij aan voorwaarden voldoen. Het is te begrijpen dat kaartlagen met betrekking tot bijvoorbeeld militaire gegevens niet openbaar kunnen komen.

Deze oplossing heeft als doel de kennis binnen de Gelderse omgevingsdiensten te vergroten. Daarnaast maakt deze applicatie een goede interne communicatie mogelijk. De applicatie is daarnaast openbaar (http://geoweb.prvgld.nl/SilverlightViewer_1_5/?Viewer=Gelderse_OD , 27-05-2013), wat de communicatie met de burger waarborgt. Provincie Gelderland is zich tevens aan het richten op ontwikkelingen op gebied van informatie inwinning op Ipads.

3.2 Conclusie

Organisatie

Vaak zijn er 3 á 4 afdelingen binnen een RUD. Er zit veel verschil tussen RUD's die één centrale afdeling hebben en RUD's die in elke afdeling (waar nodig) een GIS-specialist hebben zitten. Het valt op dat grote RUD's (met meer dan 100 fte) vaak een aparte GIS-afdeling hebben.

De samenwerkingen tussen partners (gemeenten) verloopt ongeveer gelijk. De meeste geïnterviewde personen geven aan dat gemeenten hun taken overdragen aan RUD's, vooral omdat dit moet. Ze zouden liever hun taken willen behouden. RUD Overijssel heeft gemeenten de mogelijkheid gegeven om te kiezen of ze taken door de RUD laten doen, of zelf uit te voeren. Wel probeert RUD Overijssel de gemeenten te verleiden om de opdrachten door de RUD te laten doen (RUD's hebben immers meer kennis dan één partner zelf heeft).

Samenwerking tussen RUD's gebeurt grotendeels volgens een aantal regels. Zo krijgt elke RUD in een provincie een hoofdtaak. Hierdoor moet de samenwerking tussen RUD's worden gestimuleerd. Hierbij zou er bij elke hoofdtaak een aparte aanpak/platform kunnen ontstaan. RUD Overijssel bestaat uit 2 RUD's die nauw samenwerken door hun professionals op een slimme manier in te zetten (de dichtstbijzijnde professional naar een locatie sturen, ook al is dit niet binnen zijn RUD). Onder de geïnterviewde personen had alleen RUD Overijssel een regelmatige bijeenkomst tussen RUD's. Wat opvalt is dat de samenwerking van RUD's gefragmenteerd blijft op provincieniveau. Wel zijn er ontwikkelingen in samenwerkingen tussen provincies. Overijssel en Gelderland werken samen op gebied van BRZO-taken. Ook Zuid-Holland en Zeeland werken samen.

Enkel bij DCMR kwam naar voren dat er contacten met het buitenland zijn. Dit heeft niet te maken met de RUD-vorming, omdat zij deze contacten al hadden voordat er was begonnen met de RUD-vorming.

Taken en processen

De RUD's hebben veel taakverschillen. Sommige RUD's hebben enkel het basistakenpakket als taak. Andere RUD's hebben ook taken op het gebied van bijvoorbeeld ruimtelijke ordening of waterwet. Overijssel kenmerkt zich door partners per opdracht te laten kiezen of zij de opdracht aan de RUD geven. Deze verdeling is ongeveer gelijk. Uiteindelijk komen zoveel mogelijk taken op RUD-niveau, omdat hier veel kennis aanwezig is.

Het RUDI is bij veel RUD's niet erg bekend. Sommige geïnterviewde personen gaven zelfs aan er nog nooit van gehoord te hebben. Voor een standaardisatie middel is het wel belangrijk dat iedereen er van af weet. Het RUDI is niet verplicht, maar het zou wel beter gepromoot kunnen worden.

De informatie die nodig is, wordt vergaard bij de gemeenten, maar ook zelf geïnventariseerd. Er zijn veel ondergrondkaarten nodig (BAG, GBKN, Kadastrale kaarten, EHS, KvK-kaarten). Er zal moeten worden gekeken of er een centrale applicatie kan worden ontwikkeld waarin alle standaard ondergrondkaarten staan, eigen informatie gemakkelijk kan worden ingevoerd en of er al zo'n applicatie is (PDOK). DCMR gebruikt Geonetwork voor metadata en wil deze gaan koppelen met NGR. Het gebruik van metadata is belangrijk, omdat dit het hulpmiddel is waarmee nieuwe gebruikers informatie kunnen begrijpen.

Geo-informatie

Het gebruik van GIS in RUD's is verdeelt. Sommige RUD's werken volop met GIS, andere zijn bezig met de ontwikkeling van GIS-activiteiten en een enkele gebruikt nog helemaal geen GIS. Sommige RUD's hebben een aparte GIS-afdeling waaruit de rest van de organisatie informatie raadpleegt. Andere RUD's hebben in elke afdeling (waar nodig) een GIS-specialist. De samenwerking tussen deze verschillende RUD's zou mogelijk moeten zijn, mits er door iedereen gebruik wordt gemaakt van een centraal systeem.

De kansen zijn ingedeeld op 4 vlakken, gebaseerd op de Esri Architectuur Visie:

- Databeheer:
Een aantal geïnterviewde personen geeft aan dat zij dit de basis vinden van een optimale benutting en samenwerking van RUD's. Zolang het databeheer niet op orde is, kan het nut van GIS niet worden uitgelegd aan 'leken'. Bij sommige RUD's is het databeheer niet (optimaal) op orde.
- Gebruik (analyses):
Het is opgevallen dat er binnen RUD's verschillende type GIS-gebruikers zijn. Er zijn de GIS-experts, dit zijn de mensen die databeheer kunnen opzetten en zware analyses kunnen uitvoeren. Daarnaast zijn er de raadplegers, dit zijn de mensen die met een viewer al voldoende informatie kunnen verwerven. Zij kunnen in deze viewers simpele analyses uitvoeren. Als laatste zijn er de inspecteurs, deze zijn te vergelijken met de raappleger, maar voeren geen analyses uit. Zij hebben informatie nodig in het veld en raadplegen enkel de data die voor handen is.
- Informatie inwinning:
Er worden veelal tablets gebruikt voor het inwinnen van informatie. De optimalisatie hiervan ligt in het gebied van dataverwerking. Het gebeurt nog veel dat ingewonnen informatie op het tablet pas op het kantoor kan worden verwerkt. Een enkele RUD heeft zelfs nog formulieren die op het kantoor in het systeem moet worden ingevoerd.
Er werd door één persoon aangegeven dat offline werken een mogelijkheid is om internetproblemen tegen te gaan. Hierbij zouden inspecties kunnen worden ingevoerd op plaatsen waar weinig verbinding is (bijv. op een weiland), waarna deze automatisch worden gesynchroniseerd wanneer er weer verbinding is.
Ook het beschikbaar stellen van bepaalde informatie tijdens het inwinnen van informatie behoort in deze groep. Wat wordt er beschikbaar gesteld voor de toezichthouder tijdens zijn inspecties?
- Interne en externe communicatie:
Veel geïnterviewde personen geven aan dat er weinig interactie is tussen RUD en burger. Dit wordt grotendeels gezien als een taak van de gemeente en provincie, niet de taak van een RUD. Binnen de meeste RUD's echter is er een goede communicatie met geo-informatie. Zo kan er bijvoorbeeld 1 team zijn die geo-informatie beschikbaar stelt voor medewerkers die weinig ervaring hebben met GIS. Daarnaast is het mogelijk dat er 1 GIS-expert per afdeling is die zware analyses per thema uitvoert. Als laatste is het mogelijk dat RUD's de zware analyses door externe partijen of de gemeenten/provincies laten doen.

Opvallend is dat veel RUD's een prima geo-infrastructuur (de 5 Esri onderdelen) hebben, maar dat deze hier en daar wel verbeterd kan worden. Zo zijn de onderdelen 'informatie inwinning' en 'interne en externe communicatie' het meest aan bod gekomen tijdens de extra potentie voor GIS.

Daarnaast kan er een focus gaan ontstaan op de 5 beschreven vlakken per afdeling. Zo zal Afdeling Communicatie zich bijvoorbeeld kunnen gaan focussen op de burger, afdeling ICT kan zich gaan focussen op data management enzovoorts. Hierdoor kunnen verschillende afdelingen hulp/advies bieden aan andere afdelingen. Ook zijn er kansen tussen de geo-infrastructuur onderdelen. Het valt op dat elk onderdeel apart wordt georganiseerd. Voor een betere geo-infrastructuur kunnen deze onderdelen beter gekoppeld worden.

---

4. Advies

Uit de analyse is naar voren gekomen dat er vooral verbeterpunten liggen op gebied van informatie inwinning en communicatie. Op dit moment worden er door mensen binnen de RUD's knelpunten ondervonden op deze vlakken. Maar hoe kunnen deze verbeterpunten aangepakt worden?

4.1 Informatie inwinning

Om analyses te maken en uiteindelijk vergunningen te verlenen is informatie nodig. Deze informatie kan verworven worden uit reeds bestaande data, denk aan BAG, GBKN, Kadastrale kaarten enzovoorts, maar ook uit project specifieke informatie. Hierbij moet vooral gedacht worden aan inspecties. Deze inspecties worden vaak door de RUD's zelf uitgevoerd. Inspecteurs gaan daadwerkelijk het veld in om inspecties uit te voeren. Dit gebeurt over het algemeen met tablets.

Momenteel komt het voor dat een inspecteur op het kantoor data over de desbetreffende inspectie upload. Eenmaal op de te inspecteren locatie aangekomen, vult de inspecteur een (digitaal) formulier in die hij vervolgens op het kantoor in de database verwerkt/laat verwerken. Deze oplossing heeft als voordeel dat het altijd bruikbaar is, ook waar geen internetverbinding is. Het nadeel is dat het relatief lang duurt voordat de gegevens zijn ingevoerd in het datasysteem.

De hierboven geschreven werkwijze is een offline oplossing. Een andere werkwijze die momenteel wordt gebruikt is online raadplegen. Op de te inspecteren locatie aangekomen logt de inspecteur in op zijn tablet. Hier kan hij informatie opvragen over de grondeigenaren, activiteiten, vorige inspecties enzovoorts. Deze gegevens worden (soms!) automatisch in het datasysteem van de organisatie geupload. Het voordeel van deze werkwijze is de snelheid waarmee gegevens in het datasysteem worden verwerkt. Het nadeel is dat er ook een oplossing moet zijn voor als er geen internetverbinding is. Ook moeten er strenge veiligheidsmaatregelen worden getroffen qua inlogprocedures.

Er kan worden geadviseerd dat er een combinatie moet worden gecreëerd tussen online- en offline oplossingen. Het moet mogelijk zijn om offline inspecties uit te voeren wanneer er geen internetverbinding is. Wanneer er weer een verbinding gevonden is, dient het tablet een automatische synchronisatie uit te voeren waarmee de gegevens in het datasysteem van de organisatie worden ingevoerd. Hierdoor ontstaat een snelle datastroom en een systeem dat overall toe te passen is.

Als laatste moet er worden bepaald welke data beschikbaar wordt gesteld aan de inspecteur. Het is logisch dat hij/zij niet alle data nodig heeft die een RUD beschikbaar heeft. Dit zou onoverzichtelijk zijn, aangezien een RUD enorm veel data beschikt. Daarom wordt er geadviseerd om de data in te delen in een aantal thema's. Deze thema's hebben betrekking op de soort vergunning/inspectie. Het kan voorkomen dat dezelfde data in verschillende thema's nodig is. Hierom moeten de verschillende thema's geen op zichzelf staande systemen zijn, maar een verwijzing naar bronbestanden.

4.2 Communicatie

Communicatie bij RUD's is in te delen in 2 takken: interne en externe communicatie. De externe communicatie (naar de burger) wordt weinig aangemoedigd binnen RUD's. Toch is het belangrijk om de burger op de hoogte te stellen van de status van zaken. Dit komt, omdat de burger hierdoor een beter inzicht krijgt van zijn omgeving. In de interviews werd aangegeven dat externe communicatie geen taak is van de RUD, maar meer van de provincies en gemeenten. Toch spelen de RUD's een rol in deze taak, omdat zij de uitvoerende taak van de VTH-processen hebben. RUD's hebben de data die de gemeenten en provincie kunnen gebruiken voor hun externe communicatie.

Kortgezegd kan geadviseerd worden dat RUD's zorgen voor de bronbestanden. De gemeenten en provincie zorgen ervoor dat deze informatie wordt doorgespeeld naar de burger. Hierbij is het belangrijk dat de bronbestanden altijd up-to-date zijn.

Daarentegen wordt interne communicatie wel als belangrijke taak van de RUD gezien. Er zijn verschillende vormen die hoogstwaarschijnlijk zijn gebaseerd op de grootte van de RUD. RUD's met een aparte GIS-afdeling hebben de mogelijkheid om gemakkelijk vanuit 1 bron te werken. Deze bron wordt beheerd door de GIS-afdeling. De taak van de GIS-afdeling is het inzichtelijk maken van geografische gegevens voor de rest van de organisatie. Daarnaast voert zij de zware GIS-analyses uit. Andere vormen van GIS binnen RUD's zijn GIS-experts per afdeling. Elke afdeling heeft een GIS-expert die alle GIS-taken uitvoert binnen een bepaald thema. Risico hierbij is het ontstaan van verschillen tussen de werkwijzen van GIS binnen de RUD. Het gaat hierbij vooral om het databeheer. De derde variant is dat alle GIS-taken worden uitbesteed. Deze variant is het lastigst toe te passen, omdat externe organen een eigen databeheer hebben.

Het algemene advies voor alle varianten van interne communicatie is dat er sprake moet zijn van een duidelijke bron. Hiermee wordt bedoeld dat er een eenduidige informatiebron moet zijn waaruit iedereen zijn informatie kan halen. Hierdoor blijft iedereen met dezelfde bestanden werken en is het makkelijker om de bestanden up-to-date te houden. Daarnaast wordt geadviseerd om verschillende niveaus te creëren waarin werknemers kunnen werken. Deze niveaus zijn gebaseerd op moeilijkheidsgraad. Werknemers die enkel informatie hoeven te raadplegen, hebben geen zware applicaties als bijvoorbeeld ArcGIS for Desktop nodig. Een slimme webviewer kan voor hen al voldoende zijn.

4.3 Databeheer en gebruik

Het databeheer wordt als basis gezien voor een goed informatiesysteem. Dit is ook logisch, omdat alle informatie vindbaar moet zijn. Als er geen goed databeheer wordt gemaakt, raken documenten kwijt en lopen de zoek uren op. Daarnaast is een goed databeheer van belang, omdat het nut van GIS anders moeilijk kan worden uitgelegd aan 'leken'. Immers, GIS is samenvoegen en analyseren van data. Dit kan alleen op een logische manier wanneer het databeheer op orde is.

Wat kan er nu concreet worden geadviseerd betreft databeheer? Door in de ontwerpfase het databeheer op orde te brengen, kan er een snelle start worden gemaakt wanneer de RUD in werking treedt. Omdat verschillende werknemers uit verschillende organisaties gaan samenwerken, moeten zij binnen één duidelijk databeheer werken. Omdat veel RUD's al zijn opgestart, kan er worden geadviseerd om mogelijk flexibiliteit te creëren. Het kan zijn dat na verloop van tijd RUD's gaan samenwerken op nationaal niveau. Het is dan belangrijk dat werknemers snel en efficiënt elkaars data kunnen gebruiken.

Een risico binnen RUD's op het gebied van gebruik van data is de verschillende soorten gebruikers. Zware analyses worden gedaan in zware applicaties. Niet iedereen kan (en hoeft) deze applicaties te gebruiken. Een viewer kan voor hen al voldoende zijn.

Een integraal RUD-platform binnen de organisatie kan helpen met de communicatie tussen GIS-specialisten en informatie-raadplegers. Dit kan gebeuren door op verschillende niveau's (van raadplegen tot zware analyses) GIS beschikbaar te stellen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ArcGIS for Desktop voor de zware analyses en GeoWeb om data te raadplegen. Als laatste is het belangrijk dat iedereen met dezelfde data werkt. Dus één databeheersysteem met meerdere mogelijkheden om het te gebruiken.

4.4 Generieke oplossing

De adviezen tot nu toe hebben zich steeds gefocust op één onderdeel van de Esri Strategy Architecture Vision. Er liggen ook kansen tussen deze onderdelen. Hoe maak je van de verschillende onderdelen één lopend geheel? In de interviews is aangegeven dat er verwacht wordt dat afdelingen zich kunnen gaan focussen op één onderdeel. Dit kan als waardevol worden gezien, omdat afdelingen zich hierdoor gaan specialiseren in een onderdeel en dus hulp kunnen bieden aan andere afdelingen. Dit heeft hetzelfde effect als de hoofdtaken die RUD's krijgen, namelijk het uitlokken van samenwerking.

Echter kan de focus op één onderdeel ook als knelpunt gaan werken. Denk bijvoorbeeld aan een GIS-afdeling. Stel dat zij zich teveel focust op het gebruik van GIS en hierbij geen rekening houdt met de

werknemers die minder afweten van GIS. De GIS-afdeling gaat hierdoor steeds meer GIS werk doen, omdat veel werknemers hun werk bij de GIS-afdeling leggen. Hierdoor duurt het langer voordat de analyses klaar zijn. Er ontstaat een extra schakel in de workflow (namelijk de GIS-afdeling). Dit leidt tot langere procedures.

Hoe wordt deze 'tunnelvisie' opgelost? Het is te begrijpen dat voor gebruik van GIS en informatie inwinning een goed opgezet databeheer nodig is. De interne en externe communicatie is afhankelijk van een juist gebruik van GIS. Het databeheer kan alleen representatief zijn als de juiste informatie wordt verworven. Alle onderdelen zijn dus van elkaar afhankelijk. Daarom is het belangrijk dat afdelingen met elkaar in contact blijven. Er dient een centraal platform te zijn waar elke werknemer in kan en zijn taak kan uitvoeren.

4.5 Externe adviezen

KplusV heeft tijdens de werkzaamheden bij RUD's enkele ervaringen opgedaan waaruit zij enkele adviezen¹⁰ heeft gegeven. Deze adviezen zijn belangrijk voor dit onderzoek, omdat dit bedrijf nauw heeft samengewerkt met verschillende RUD's.

KplusV geeft aan dat de werknemers de RUD gestalte zal gaan geven. Omdat de werknemers weten wat er speelt, is het belangrijk dat zij op de juiste momenten input leveren en meedenken. Dit helpt niet alleen om de processen direct op de praktijk af te stemmen, maar ook om een goede samenwerking te creëren. Door werknemers direct te betrekken bij de ontwikkeling van een RUD, worden zij (in zekere mate) eigenaar van de plannen.

Een tweede advies dat KplusV geeft over de ontwikkeling van een RUD is het befaamde gezegde: 'Een goed begin is het halve werk.' De organisatie moet worden neergezet op basis van heldere principes die op de visie, missie en strategie aansluiten.

In het plan van aanpak van het bedrijfsplan Midden- en West-Brabant¹¹ wordt aangegeven dat er een bedrijfsplan moet worden gemaakt dat bruikbaar kan zijn voor meerdere RUD's. Hierdoor ontstaat er extra samenhang tussen verschillende RUD's. Ook kunnen procedures hierdoor worden ingekort. Veel RUD's zijn al actief, dus is een standaard bedrijfsplan misschien te laat. Wel kan hieruit geleerd worden dat bij toekomstige fusies, samenwerkingen enzovoorts van elkaar geleerd wordt door de werkwijze met elkaar te delen.

4.6 Individuele behandeling

Alle hierboven beschreven adviezen zijn geschreven in algemene zin. De meest opvallende kansen zijn uitgewerkt. Omdat alle RUD's verschillende kansen hebben op gebied van GIS, dient GIS in het meest optimale geval per RUD behandeld te worden. Hiervoor moet dieper en concreter worden ingegaan op de kansen binnen de specifieke RUD. Dit gebeurt door in gesprek te gaan met de desbetreffende RUD.

---

¹⁰ 'Uw RUD al op de rit?', KplusV, z.d.

¹¹ 'PvA Fase Bedrijfsplan RUD Midden- en West-Brabant', kwartiermaker Midden- en West-Brabant, 21 oktober 2011

Bronnenlijst

Inventarisatie

'De tijd is rijp', Commissie Mans, 10 juli 2008

<http://www.omgevingsdienst.nl/docs/1367414608.pdf>

geraadpleegd op 26-03-2013

'Package deal', IPO, VNG en VROM, 16 juni 2009

<http://www.omgevingsdienst.nl/docs/1367414651.pdf>

geraadpleegd op 27-03-2013

'Programma Uitvoering met Ambitie', Rijk, IPO, VNG en UvW, z.d.

<http://www.omgevingsdienst.nl/docs/1367414471.pdf>

geraadpleegd op 27-03-2013

'Basistakenpakket voor RUD's', Rijk, IPO, VNG en UvW, 25 mei 2011

<http://www.omgevingsdienst.nl/docs/1365588201.pdf>

geraadpleegd op 28-03-2013

'Van specifiek naar generiek', Commissie Oosting, 21 september 2007

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2007/10/08/rapport-commissie-oosting-van-specifiek-naar-generiek.html>

geraadpleegd op 28-03-2013

'Plan van aanpak BRZO-infrastructuur', IPO, 30 januari 2012

http://www.ipo.nl/files/2613/5722/9056/05232rki_plan_van_aanpak_brzo-infrastructuur.pdf

geraadpleegd op 29-03-2013

'Uw RUD al op de rit?', KplusV, z.d.

http://www.kplusv.nl/wp-content/uploads/2011/09/RUD_organiseren_en_invullen.pdf

geraadpleegd op 02-04-2013

'Innovaties in inrichting RUD's', Arena Consulting Group, z.d.

<http://www.arenaconsulting.nl/home/40-ruds/389-innovaties-in-inrichting-ruds>

geraadpleegd op 02-04-2013

'Op weg naar een Informatiemodel', Mark van den Broek, 11-04-2011

<http://www.informatieuitwisselingmilieu.nl/docs/1366294694.pdf>

geraadpleegd op 29-03-2013

'Vernieuwing omgevingsrecht', Rijksoverheid, z.d.

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ordening-en-gebiedsontwikkeling/vernieuwing-omgevingsrecht>

geraadpleegd op 12-04-2013

'INSPIRE', Geonovum, z.d.

<http://www.geonovum.nl/dossiers/inspire>

geraadpleegd op 25-04-2013

'Programma Informatie uitwisseling Milieuhandhaving', IPO, z.d.

<http://www.informatieuitwisselingmilieu.nl/pagina.php?id=2>

geraadpleegd op 25-04-2013

'Zaakgericht werken in ketens' (Overheidsdocumentatie), Adrie Spruit, april 2013, #3

Bijlage 1

Basistakenpakket voor Regionale uitvoeringsdiensten

---

versie 2.3 van 25 mei 2011

Versie 2.3 van het Basistakenpakket brengt geen verandering in de eerder gemaakte en bestuurlijk geaccordeerde afspraken over de inhoud van het basistakenpakket. Beoogd is slechts de terminologie aan te passen aan wijzigingen in wet- en regelgeving die na de totstandkoming van versie 2.2 zijn doorgevoerd. De actualisatiedatum is 1 juni 2011.

Het basistakenpakket is uitgangspunt voor het takenpakket dat door de RUD wordt uitgevoerd ten behoeve van alle deelnemende gemeenten en de provincie. De ervaringen met de toepassing van dit basistakenpakket kunnen na verloop van tijd leiden tot aanpassing.

1. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening voor activiteiten waarvoor GS op 19 juni 2009 bevoegd waren¹² om milieuvergunningen te verlenen op grond van de Wet milieubeheer en het Inrichtingen- en vergunningbesluit Wet milieubeheer (betreft omgevingsvergunningen in hun geheel).

2. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening door GS voor de verwezenlijking van een project van provinciaal belang, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder ten derde, van de Wabo, van het bestemmingsplan wordt afgeweken (betreft omgevingsvergunningen in hun geheel).

3. a. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening voor het oprichten en in werking hebben van inrichtingen die onder het bevoegd gezag van B&W vallen of in de toekomst komen te vallen. Het betreft hier alleen het milieudeel van deze omgevingsvergunningen. In een aantal gevallen geldt, tot de regionale uitvoeringsdiensten zijn gerealiseerd, het vereiste van een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) van GS.

3. b. De voorbereiding van de. Het gaat hier om activiteiten die voorheen omgevingsvergunningplichtig waren op grond van art. 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo, maar nu (sinds de tweede tranche van de tweede fase van het Activiteitenbesluit) onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit vallen. Hierbij geldt echter dat er nog wel een beperkte voorafgaande individuele toets moet plaatsvinden, de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Een en ander is geregeld op basis van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo en de artikelen 2.2a en 3.3a van het BOR. Het betreft inrichtingen in de categorieën windturbines, RWZI's, autodemontage, metaalrecycling, opslag banden, combibedrijven en apotheken.

4. Het milieutoezicht op de volgende omgevingsvergunningplichtige activiteiten:

- sloopwerkzaamheden in opdracht van bedrijven of instellingen,
- het oprichten en in werking hebben van een omgevingsvergunningplichtige inrichting waarvoor B&W of GS² het bevoegd gezag zijn.
- activiteiten waarvoor krachtens provinciale verordening een vergunning is vereist,
- activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid, sub b, Wabo³.
- activiteiten met stoffen, preparaten en GGO's die onder een amvb op grond van titel 9.2 Wet milieubeheer vallen of producten en toestellen die onder de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, titel 9.4 Wet milieubeheer of titel 10.3 Wet milieubeheer vallen en die worden uitgevoerd door de houder van een omgevingsvergunning.

5. Het milieutoezicht op niet-omgevingsvergunningplichtige inrichtingen dan wel inrichtingen die OBM-plichtig zijn en die vallen onder de meldingsplicht van het Activiteitenbesluit of onder het Besluit landbouw⁴, het Besluit glastuinbouw⁵ of het Vuurwerkbesluit inrichtingen en die deel uitmaken van een hierna genoemde branche of een hierna genoemde activiteit uitvoeren:

- glastuinbouw en open teelt
- veehouderijen⁶ met uitzondering van melkrundveehouderijen
- champignonkwekerijen

---

¹ 16 juni 2009 is de datum van de geconsolideerde versie van de package deal.² Indien GS het bevoegd gezag zijn gaat het niet alleen om het milieutoezicht maar om het toezicht op de gehele omgevingsvergunning.

³ Het betreft activiteiten waarvoor voorheen een aanlegvergunning op grond van de Wro vereist was.

- loonwerkers
- metaal- en elektrotechnische industrie
- afvalsector (opslag en be- en verwerking, inclusief autodemontage)
- industriële vervaardiging van voedingsmiddelen
- groothandel in voedingsmiddelen
- koel- en vrieshuizen
- veilingen van landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten
- textielindustrie⁷
- kunststofindustrie (verwerking thermoplasten)⁸
- schietbanen⁹
- ijsbanen en skihellingen
- betonmortelindustrie en betonproductenindustrie, waaronder de vervaardiging van cement, gips en kalk¹⁰
- windturbines¹¹
- warmtekracht- installaties¹²
- vervaardigen papier en kartonwaren
- crematoria
- grafische industrie
- textielreinigingsbedrijven
- timmerfabrieken waar coaten plaats vindt
- chemische behandeling van natuursteen
- opslag vuurwerk
- rioolwaterzuiveringsinstallaties¹³
- bodemsaneringen
- laboratoria
- bunkerstations¹⁴
- foto-ontwikkelcentrales
- havensector
- (niet-academische) ziekenhuizen.

6. Het milieutoezicht bij de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen voor zover het die activiteiten betreft.

7. Het milieutoezicht bij het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen voor zover het die activiteiten betreft.

8. Het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit voor zover het die activiteiten betreft.

9. Het milieutoezicht bij bodemsanering, sanering van bedrijfsterreinen en lozing van grondwater bij bodemsanering en proefbronnering voor zover het die activiteiten betreft.

10. Het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten¹⁵ met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen en ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, asbest, vuurwerk, bouwstoffen, grond, baggerspecie, meststoffen, dierlijke vetten, radioactief schroot, destructiemateriaal, explosieven voor civiel gebruik of andere gevaarlijk stoffen, voor zover het die activiteiten betreft. Het gaat hierbij om het ketengerichte milieutoezicht.

Uitzondering

Indien een onder punt 4 t/m 10 bedoelde activiteit plaatsvindt in of met een Defensieinrichting waarvoor de minister van VROM het bevoegd gezag betreffende de omgevingsvergunning is, of in of met een mijnbouwinstelling of mijnbouwwerk waarvoor de minister van Economische zaken het bevoegd gezag betreffende de omgevingsvergunning is, vinden toezicht en handhaving plaats door de betrokken Rijksinspectie.

⁴ Dit besluit gaat per 1-1-2012 op in het Activiteitenbesluit

⁵ Dit besluit gaat per 1-1-2012 op in het Activiteitenbesluit

⁶ Indien de vergunningplicht komt te vervallen in de derde of een volgende tranche van de Tweede fase van de modernisering van de algemene regels, zie o.a. TK 29 383, nr. 133

⁷ Zie noot 6

⁸ Zie noot 6

⁹ Zie noot 6

¹⁰ Zie noot 6

¹¹ Gedeeltelijk OBM

¹² Gedeeltelijk OBM

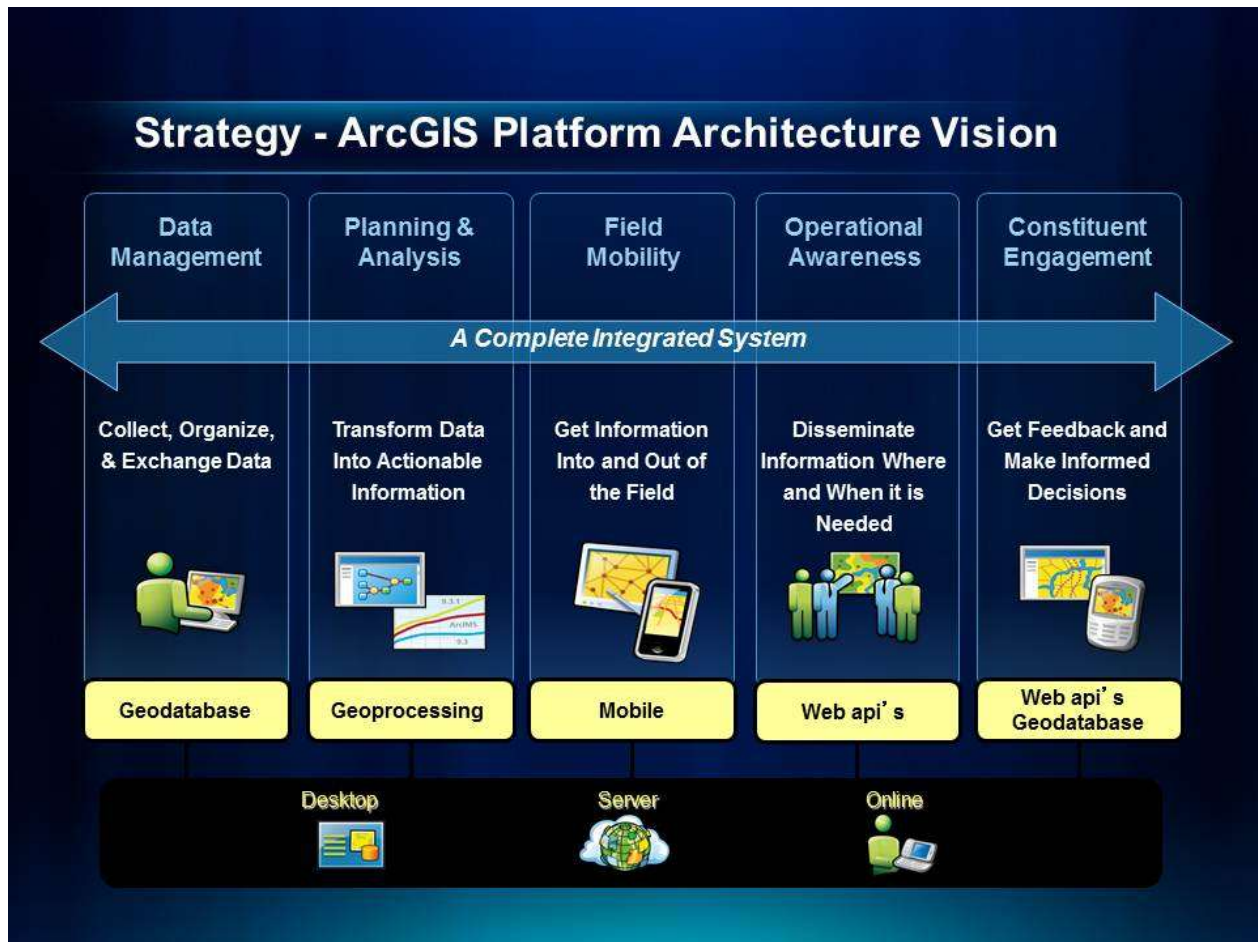
¹³ Gedeeltelijk OBM

¹⁴ Zie noot 6

¹⁵ Waaronder afvalmakelaardij en activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer

Bijlage 2

Esri Strategy Architecture Vision

Bijlage 3

Interviews

DCMR

Maandag 22 april 2013

Geïnterviewde: Arjan Aaftink (projectleider monitoring klimaat en verkenning expertisecentrum)

Interviewer: Bart van Garderen

Organisatie

1. Hoe ziet het organigram er uit?

<http://www.dcmr.nl/binaries/publicatie/over-de-dcmr/dcmr-organisatiestructuur-2010.pdf>

2. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's, gemeenten en provincies?

Elke rud binnen de provincie heeft een hoofdtaak. Bij DCMR ligt deze taak op gebied van klimaatcontrole.

Het budget van DCMR wordt voor 1/3 deel door de provincie betaald. Ook de gemeente Rotterdam betaalt een derde deel. Het overige deel wordt betaald door de kleinere gemeenten en sinds 1 januari 2013 ook door Goeree-Overflakkee (welke zich heeft toen heeft aangesloten bij DCMR).

DCMR heeft contacten met Oost-Europese landen. Het komt voor dat een Oost-Europees land een opdracht heeft voor DCMR. Dit gaat grotendeels via ministerie van I&M.

Taken en processen

3. Zijn er taken die deze RUD aangewezen heeft gekregen naast het basistakenpakket? Welke en waarom?

<http://www.dcmr.nl/nl/dcmr/taken/index.html> *Taken op gebied van klimaatcontrole en veiligheid.*

4. Van wie komen de opdrachten en hoe worden deze aangepakt?

Taken komen van gemeenten, maar ook via OLO.

5. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?

Onbekend

6. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

De informatie is in te delen in 2 groepen: onderlaag en vakinhoudelijke laag. De onderlaag is een topografische kaart of een luchtfoto. Het milieu data loket is een bron voor deze informatie. Ook vallen basissets BAG en PDOK in de onderlaag.

De vakinhoudelijke laag bestaat niet alleen uit kaarten, maar ook uit tabellen.

Geo-informatie

7. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

Arcview, Arceditor, Spatial. Het expertiseteam gebruikt deze software om analyses en visualisaties uit te voeren. De andere afdelingen raadplegen informatie vanuit het expertiseteam. Zij werken niet met zware GIS-applicaties.

8. Waar ligt (extra) potentie voor GIS? (zie afbeelding strategie)

Er is nog geen rechtstreekse dataverwerking vanuit het veld. Inspecteurs gebruiken een tablet met een formulier om de inspecties waar te nemen. Deze formulieren moeten op het kantoor in het systeem verwerkt worden.

Het naar buiten brengen van informatie (naar de burger), is een jong begrip. Er is nog niet veel aandacht aan besteed binnen DCMR.

Meneer Aaftink gaf aan dat metadata een belangrijk onderdeel is binnen de GIS-wereld. Momenteel gebruikt DCMR Geonetwork voor hun metadata en willen dit gaan koppelen met NGR.

Omgevingsdienst Haaglanden

Dinsdag 23 april 2013

Geïnterviewde: Marcel Snijder (afdeling vergunningverlening bij ODH)

Interviewer: Bart van Garderen

Organisatie

1. Hoe ziet het organigram er uit?

Directeur met een tijdelijke adviseur

*Toetsing en
Vergunningen*

*Toezicht en
handhaving*

Bedrijfsvoering (financiën, P&O enz.)

Er komt uiteindelijk nog een expertiseteam.

2. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's?

OD Haaglanden heeft de hoofdtaak Natuurbescherming gekregen. Wanneer andere RUD's binnen Zuid-Holland een vraag hebben op dit gebied, kunnen zij bij Haaglanden terecht. RUD's komen alleen samen wanneer hier specifiek naar gevraagd wordt. Er is dus geen regelmatige bijeenkomst.

Taken en processen

3. Zijn er taken die deze RUD aangewezen heeft gekregen naast het basistakenpakket?

De hoofdtaak natuurbescherming is een extra taak. Ook natuurschoonwet, waterwet en ontgrondingswet zijn extra taken.

4. Hoe worden opdrachten aangepakt?

Vooraf via OLO en post komen de opdrachten binnen. De opdrachten kunnen rechtstreeks, maar ook via gemeenten binnenkomen.

5. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?

Onbekend

6. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

Er is geen interne GIS-afdeling. Hierdoor worden kaarten gevraagd aan opdrachtgevers. Dit zijn kaarten die door de opdrachtgevers worden gemaakt.

Geo-informatie

7. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

Er is geen GIS in gebruik. Het gehele ICT-beheer is nog niet op orde. Er wordt gewerkt met Squit in kleine mate, het is nog niet op orde. Meneer Snijder kwam met de opmerking dat Squit en GIS misschien gecombineerd zal gaan worden.

ODH gaat misschien GeoWeb gebruiken voor interne communicatie en communicatie naar burgers. Wel geeft meneer Snijder aan dat communicatie naar burgers niet de taak van RUD's is.

8. Waar ligt (extra) potentie voor GIS? (zie afbeelding strategie)

RUD's hebben een back-office karakter. Er is dus weinig interactie met de burger. Dit zou enerzijds aan de onwetendheid van de burger liggen (zij zijn immers gewend om de site van de provincie of gemeente te gebruiken). Anderzijds is de taak van RUD's niet gericht op communicatie naar de burger.

Omgevingsdienst Veluwe IJssel

Maandag 15 april 2013

Geïnterviewde: Co Brummel (teammanager afdeling Handhaving)

Interviewer: Bart van Garderen

Organisatie

1. Hoe ziet het organigram er uit?

1 directeur

|
|

1 managementpersoon op gebied van financiën

*Advies
(Mer, geluid, RO)*

*Vergunningen
(Wabo-breed)*

*Handhaving
(toezicht, controles)*

70 personen waarvan 63 vast en 7 ingehuurd en flexibel.

2. Is er een relatie/samenwerking tussen andere OD's?

Dit is het Gelders Stelsel. Hierin werken de 7 RUD's in Gelderland samen. Om deze samenwerking te stimuleren, krijgt elke RUD een hoofdtaak. Verschillende RUD's kunnen met vragen over een bepaalde hoofdtaak naar de desbetreffende RUD.

Meneer Brummel verwacht dat er na een aantal jaar slechts 3 a 4 RUD's overblijven in Gelderland. De huidige RUD verdeling is ontstaan op basis van de voorkeuren van burgemeesters, en niet op de manier waar het meeste rendement uit te halen is. Er zijn gesprekken bezig over de samenwerking van OVIJ en RUD Noord-Veluwe.

Taken en processen

3. Zijn er taken die deze OD aangewezen heeft gekregen naast het basistakenpakket? Welke en waarom?

Gemeente Apeldoorn overhandigt alle milieutaken op gebied van VTH aan de RUD. Gemeente Voorst en Brummen overhandigen de handhavingstaken. Dit zijn grotendeels controles e.d.

4. Van wie komen de opdrachten en hoe worden deze aangepakt?

De opdrachten komen van gemeenten. Wanneer een opdracht binnenkomt, wordt berekend hoeveel uur de opdracht kost. Hierna wordt gekeken of de gemeente zoveel uur beschikbaar heeft gesteld voor de RUD en wordt de opdracht wel of niet toegekend.

5. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?

Het wordt gebruikt, maar doordat sommige RUD's nog niet actief zijn, wordt het RUDI niet optimaal gebruikt.

6. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

Over het algemeen stellen gemeenten hun informatie beschikbaar. Wanneer er data van een andere organisatie nodig is, dient deze aangekocht te worden.

Geo-informatie

7. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

Momenteel worden er voor het archiefbeheer twee systemen gebruikt. Dit komt omdat Apeldoorn met MPM werkt en de andere gemeenten met Squid. Elke keer dient een persoon uit de RUD de informatie te vertalen van MPM naar Squid en andersom. Hier ziet meneer Brummel een knooppunt liggen. Het is een mogelijkheid om iemand op te leiden in het vertalen van de verschillende bestandstypen, maar dan wordt er een extra tussenpersoon bijgehaald. Hierdoor duren processen langer.

Daarnaast had Brummel lange inlogperiodes in zijn werkzaamheden voor Zwolle. Tijdens bijvoorbeeld het landmeten gebeurde het soms dat het apparaat na een bepaald aantal minuten zonder gebruik automatisch uitlogde. Hij vond de veiligheidsprotocollen te streng, omdat hij hier vaak last van had.

Omgevingsdienst Midden-Holland

Donderdag 18 april 2013

Geïnterviewde: Laurens Kusse (functioneel applicatie beheerder bij ODMH)

Interviewer: Bart van Garderem

Organisatie

1. Hoe ziet het organigram er uit?

http://www.odmh.nl/images/Algemeen/2013_organogram_Extern_zonder_namen.pdf Afdeling Bouwen en Woningtoezicht is nog in ontwikkeling. 125 werknemers en groeiend. Er zijn 10 gemeenten lid van ODMH.

2. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's?

Er zijn 5 RUD's in Zuid-Holland. De RUD's uit Zuid-Holland organiseren bijeenkomsten waarin ervaringen en nieuwtjes worden gedeeld. Hierbij kunnen RUD's van elkaar leren en elkaar tips geven.

InspectieView is bundeling van brongegevens op gebied van inspecties. Toezichthouders krijgen hierdoor inzicht in de informatie van elkaar. De informatie blijft bij de bron (de toezichthouders), maar

wordt gebundeld in *InspectieView*. *InspectieView* dient hierdoor als een centraal portaal.
http://www.inspectieloket.nl/vernieuwing_toezicht/programma_einspecties/gegevensuitwisseling/Inspectieview/

Taken en processen

3. Zijn er taken die deze RUD aangewezen heeft gekregen naast het basistakenpakket?

Onbekend

4. Hoe worden opdrachten aangepakt?

Een opdracht komt binnen en wordt verwerkt in DMS. Hierna wordt er een team toegewezen. De teammanager wijst een persoon binnen zijn team aan die de uitvoering van de opdracht gaat verzorgen. Ook is het mogelijk dat een werknemer zelf de opdracht aanneemt. Wanneer hij/zij tijd over heeft, kijkt deze op de lijst met de nog uit te voeren opdrachten en neemt de opdracht met kortste deadline voor zijn rekening.

5. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?

Onbekend

6. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

BAG, KvK-gegevens, GBKN, Kadastrale kaart, Luchtfoto's, EHS, ruimtelijkeplannen.nl, IMRO 2008, Cyclorama.

Cyclorama is een applicatie die is te vergelijken met Google Streetview. Verschillen tussen Google Streetview en Cyclorama: Cyclorama wordt door gemeenten zelf uitgevoerd. Ook is Cyclorama op kleinere schaal, waardoor ook fietspaden en steegjes worden vergaard. Daarnaast kunnen er verschillende lagen worden bekeken. Dit zijn lagen die foto's uit verschillende jaren weergeven. Het is zelfs mogelijk om Cyclorama-bestanden om te zetten in GIS-bestanden.

Geo-informatie

7. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

GeoWeb, ArcGIS Server en ArcGIS Desktop zijn de voornaamste GIS-pakketten die gebruikt worden. ArcGIS Server en Desktop worden gebruikt door de GIS-professionals. Zij zetten hun informatie in GeoWeb, alwaar werknemers met minder GIS-ervaring gemakkelijk informatie kunnen zoeken.

8. Waar ligt (extra) potentie voor GIS? (zie afbeelding strategie)

Informatie zou beter gespecificeerd kunnen worden door thema's toe te wijzen. Hierdoor wordt informatie inzichtelijker.

Daarnaast zou er voor 'veldwerk' een offline oplossing kunnen worden gebruikt. Op het kantoor kan benodigde informatie worden opgehaald, waardoor er geen internetverbinding nodig is wanneer de inspecteur in het veld aan het werk is.

Omgevingsdienst Noord-Veluwe

Telefonische afspraak dinsdag 9 april 2013

Geïnterviewde: Anne Nijenhuis, afdeling vergunningen

Interviewer: Bart van Garderen

Organisatie

1. Hoe ziet het organigram er uit?

1 Directeur, de rest werkt op gebied van handhaving, vergunningverlening en advies.

2. Hoeveel medewerkers heeft RUD Noord-Veluwe?

35 mensen.

3. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's?

7 Gelderse RUD's werken samen op verschillende gebieden. Sommige zijn groter dan anderen en zijn nog bezig met de ontwikkeling van de organisatie. Hierdoor is er nog geen optimale samenwerking tussen de Gelderse RUD's.

4. Is er een verandering in de relatie met het buitenland met betrekking tot de situatie voorheen? (gemeente-buitenland, RUD-buitenland)

Geen relatie met het buitenland.

Taken en processen

5. Van wie komen de opdrachten en hoe worden deze aangepakt?

De opdrachten hebben betrekking tot controles en adviezen. De adviezen worden door de gemeente ontvangen (front office) en doorgespeeld naar RUD Noord-Veluwe (back office).

6. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?

RUDI wordt gebruikt, maar nog niet voor 100%. Dit komt doordat sommige grote Gelderse RUD's hun programmatuur nog niet volledig ontwikkeld hebben. Wanneer dit wel het geval is, zal RUDI volledig volgens de bedoeling gebruikt worden. Omdat Gelderse RUD's nauw met elkaar samen (gaan) werken, kunnen niet alle onderdelen uit de RUDI kunnen worden gebruikt voordat alle Gelderse RUD's hun programmatuur op orde hebben.

7. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

RUD Noord-Veluwe haalt hun informatie rechtstreeks vanuit gemeentelijke en provinciale datasets. Wanneer zij data nodig heeft van bijvoorbeeld een waterschap, moet RUD Noord-Veluwe dit eerst aanvragen. Zij kan hier niet direct bij.

RMB (adviesbureau op gebied van Ruimte, Milieu en (duurzaam) Bouwen)

Datum: 17 mei 2013

Geïnterviewde: Ivo Senssen (GIS-specialist)

Interviewer: Bart van Garderen

Organisatie

1. Hoe ziet de organisatie er uit?

RMB zal op 2 september 2013 overgaan op Omgevingsdienst Brabant Noord. RMB heeft 13 participanten (gemeenten) en biedt werk voor 100 fte. Wanneer RMB zal overgaan in OBN, komen er 7 participanten (6 gemeenten en provincie Noord-Brabant) bij en zal er werk zijn voor ongeveer 200 fte.

RMB heeft 4 afdelingen waarvan er in 1 team een persoon verantwoordelijk is voor het databeheer en gebruik van GIS. Dhr. Senssen is de eerste GIS-specialist van RMB. Voorheen werd GIS oppervlakkig gebruikt door medewerkers die GIS als 'hobby' hadden. Samen met een andere medewerker uit het TABC-team (Techniek, Advies, Beleid, Communicatie) werkt dhr. Senssen samen om de geo-informatie op orde te houden binnen RMB.

2. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's?

Omdat RMB nog geen RUD is, wordt er nauwelijks samengewerkt. Wel zijn er connecties met directies van bijvoorbeeld SRE en provincie Noord-Brabant. Dit zijn connecties die te maken hebben met de ontwikkeling van de omgevingsdiensten. Door al in de ontwerpfasen samen te werken, kunnen facetten op elkaar worden aangesloten. Dit versimpelt de mogelijkheid om samen te werken met verschillende RUD's binnen een provincie.

Taken en processen

Dhr. Senssen gaf aan dat RMB momenteel bezig is met de beginfase van het ontwerp van OBN. Hierdoor kan er nog geen uitspraak worden gedaan over de taken en RUDI. Vandaar dat de komende vier vragen niet worden beantwoord.

~~3. Zijn er taken die deze RUD aangewezen heeft gekregen naast het basistakenpakket?~~

~~4. Hoe worden opdrachten aangepakt?~~

~~5. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?~~

~~6. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?~~

Geo-informatie

7. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

De mate waarin gebruik wordt gemaakt van GIS binnen RMB is op kleine schaal. Voorheen gebruikten medewerkers, die geïnteresseerd waren in GIS, af en toe GIS. Op het moment dat RMB zag dat GIS een belangrijk onderdeel is van de organisatie, werd er een GIS-specialist aangenomen. Deze GIS-specialist, Dhr. Senssen, heeft een eigen databeheer moeten opzetten en zijn eigen werkwijze toegepast op GIS binnen RMB. Dit was mogelijk, omdat er nog geen concreet databeheer was.

8. Waar ligt (extra) potentie voor GIS? (zie afbeelding strategie)

Het is nog niet vanzelfsprekend dat er mobiel gewerkt wordt door inspecteurs. Door hier aandacht aan te besteden, kan de veld mobiliteit verbeterd worden.

Omdat GIS-medewerkers dag in dag uit bezig zijn met de geo-applicaties, zouden zij met initiatieven kunnen komen. Hierdoor kan de organisatie beter worden aangepast op de opdrachtgevers. Zo is dhr. Senssen met een initiatief gekomen die de 'afval-app' heet. Met deze app kunnen burgers zien wanneer de vuilnisbak wordt geleegd. Ook kunnen zij hierin klachten of opmerkingen aangeven.

SRE (Samenwerkingsverband Regio Eindhoven)

Woensdag 17 april 2013

Geïnterviewde: Wouter van Pernis (teammanager Archeologie bij milieudienst SRE)

Interviewer: Bart van Garderen

Organisatie

1. Hoe ziet het organigram er uit?

Momenteel bestaat de RUD uit 2 directeuren die bezig zijn met de ontwikkeling ervan.

Uiteindelijk komen er een directie en 5 afdelingen met een totaal van tussen de 100-150 fte. Er komen 3 afdelingen met VTH-taken en een ontwikkelafdeling die zich bezighoudt met RO, archeologie, duurzaamheid en klimaat. Als laatste is er een algemene afdeling die taken krijgt op gebied van P&O en ICT.

2. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's?

Uiteindelijk zal er een relatie met andere RUD's ontstaan, door informatie die zij met elkaar uitwisselen.

Taken en processen

3. Komen er taken die deze RUD aangewezen heeft gekregen naast het basistakenpakket? Welke en waarom?

De gehele afdeling Ontwikkeling zal zich bezighouden met taken op gebied van RO, archeologie, monumentenzorg, welstand, duurzaamheid en plattelands ontwikkeling.

4. Van wie zullen de opdrachten komen en hoe worden deze aangepakt?

De opdrachten komen van gemeenten. Momenteel worden deze opdrachten door accountmanagers behandeld. Of dit in de RUD ook het geval zal gaan zijn, is meneer Pernis niet bekend.

5. Zal het informatiemodel (RUDI) worden gebruikt en hoe?

Onbekend, er is al wel over gepraat, maar meneer van Pernis kon hier geen antwoord op geven.

6. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

Momenteel wordt er onder andere zelf geïnventariseerd. In de afdeling Ontwikkeling zal dit waarschijnlijk ook het geval zijn.

Geo-informatie

7. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

Momenteel is GIS in de gehele organisatie verweven. Hiervoor wordt Esri-software gebruikt (ArcGIS Desktop). Afdeling Archeologie van SRE gebruikt een viewer waar iedereen die er in geïnteresseerd is kan kijken. Er is zelfs een bewerkbare laag waarin mensen bijvoorbeeld een verhaal kunnen schrijven voor een specifieke plek. Door de mogelijkheid van discussie bij deze verhalen kan de betrouwbaarheid van de verhalen worden geborgd.

8. Waar ligt (extra) potentie voor GIS? (zie afbeelding strategie)

Elke afdeling zal zich onbewust gaan focussen op een gebied (zie Esri Strategy). Zo zal Afdeling Ontwikkeling zich waarschijnlijk gaan focussen op de burger. Afdeling ICT zal zich waarschijnlijk gaan focussen op data management. Hierdoor kunnen verschillende afdelingen hulp/advies bieden aan andere afdelingen.

Provincie Overijssel

24 april 2013

Geïnterviewde: Harrie Hamstra, beleidsontwikkelaar

Interviewer: Bart van Garderen

Curriculum

1. Wat is uw functie binnen de RUD's in Overijssel?

Beleidsontwikkelaar team strategie en bestuursondersteuning. Meegewerkt met de regie van de RUD-vorming van RUD Overijssel (RUD Twente en RUD Ijsselland). Meneer Hamstra is gekozen door ervaring met beleidsontwikkeling.

Organisatie

2. Hoe ziet de organisatie van de RUD's in Overijssel er uit?

In tegenstelling tot de meeste andere RUD's in Nederland is RUD Overijssel geen openbaar lichaam. De regie van RUD Overijssel heeft bepaald dat er voor deze RUD een netwerkstructuur beter past.

<https://www.rudoverijssel.nl/RUD+Overijssel/Organisatiestructuur/default.aspx>

3. Is er een relatie/samenwerking tussen deze RUD's?

In het bedrijfsplan van RUD Overijssel wordt een schema beschreven waarin de samenwerking tussen de RUD's te zien is (zie link hierboven). Het oranje vlak geeft de uitvoerende partijen van de RUD's weer. De ICS (informatie coördinatie sturingspunt) werken nauw met elkaar samen om een zo goed mogelijke samenhang tussen de twee RUD's te volbrengen. Bijvoorbeeld: een toezichthouder in RUD Twente en RUD Ijsselland hebben een gelijke deskundigheid over een bepaald onderwerp. In RUD Twente ligt een opdracht op het gebied van deze deskundigheid. Echter is deze locatie voor de toezichthouder in RUD Twente 80 km rijden, terwijl dit voor de andere toezichthouder slechts 10 km is. ICS zorgt ervoor dat de toezichthouder in RUD Ijsselland deze opdracht kan uitvoeren.

Omdat er geen fysieke centrale werkplek is binnen de RUD's zijn kennispunten ontwikkeld.

Kennispunten zijn virtuele knooppunten waarin alle partners binnen het netwerk RUD gebruik van kunnen maken.

4. Is er een relatie/samenwerking tussen andere RUD's?

Er zijn contacten met de RUD's in Gelderland op gebied van BRZO-taken.

Taken en processen

5. Zijn er taken die deze RUD's aangewezen hebben gekregen naast het basistakenpakket?

Op dit moment heeft RUD Overijssel enkel het basistakenpakket als opdracht. Partners (gemeenten) kunnen er voor kiezen om een opdracht door de RUD te laten doen, het uit te besteden aan een andere partij of de opdracht zelf uit te voeren. Het doel van RUD Overijssel is om alle opdrachten van de partners uit te voeren, maar ze hier niet toe te verplichten. Wel willen zij het verleiden. RUD Overijssel heeft immers een groot kennisbestand en daardoor een snellere procedure.

6. Wordt informatiemodel (RUDI) gebruikt en hoe?

RUDI is geen verplichting. Het is een onderdeel van PIM. Het wordt gebruikt om informatie te vergaren en de manier erop wordt er ook in beschreven.

7. Welke informatie is er nodig en hoe wordt deze vergaard?

RUDI geeft hierop antwoord. Binnen RUD Overijssel is het producten diensten catalogus opgesteld. Hierin staan de basisbegrippen die partners en de RUD's moeten gebruiken in hun opdrachten. Door het gebruik van een product-diensten catalogus (PDC) kunnen procedures sneller worden uitgevoerd. Over informatieverwerking maakt RUD Overijssel onderscheid in 2 sporen. Het eerste spoor heeft betrekking op de werkwijze op dit moment binnen de RUD. De meeste partners werken met Squit. Degene die dit niet doen, werken dus met andere bestandstypen. Toch moet informatie vanuit alle partners gebruikt kunnen worden. Dit probleem is spoor 1. Spoor 2 heeft betrekking op de toekomstige oplossingen. Wanneer er een nieuwe oplossing wordt bedacht om informatie binnen de RUD's te beheren, moeten partners op een logische manier kunnen overstappen. Stel dat in 2016 een nieuw integraal systeem in gebruik wordt genomen. Sommige partners hebben een licentie tot medio 2015. Hoe kunnen zij op het nieuwe systeem overstappen zonder dat ze een licentie voor een half jaar hoeven te kopen. Daarnaast is de vraag hoe het zit met

partners waarbij binnenkort al hun licentie verloopt? Kunnen zij nu al overstappen op het nieuwe systeem?

Geo-informatie

8. Is GIS al in gebruik? Hoe wordt er van gebruik gemaakt? (op welke afdeling, welke GIS-software, in welke mate)

Er is nog geen integraal RUD-platform voor RUD Overijssel. Hier wordt wel aan gewerkt.

9. Waar ligt (extra) potentie voor GIS? (zie afbeelding strategie)

Een integraal RUD-platform.

Het inwinnen van informatie is een onderzoek dat al voor de RUD-vorming actief was.

Informatie naar buiten brengen (naar burger) is nauwelijks ter sprake. Wel kan hier rekening mee gehouden worden tijdens de ontwikkeling van andere onderdelen.

Provincie Gelderland

Datum: 1 mei 2013

Geïnterviewde: Geert Schoots, data architect verlengde kabels provincie Gelderland

Interviewer: Bart van Garderen

De taak van Schoots is de (geo-)informatiehuishouding van de Gelderse omgevingsdiensten op orde houden. Provincie Gelderland heeft 1000 kaartlagen in zijn database en wil deze (deels) beschikbaar stellen aan de Gelderse omgevingsdiensten. Dit wordt gedaan door middel van 3 viewers. De 3 viewers zijn ingedeeld per expertise. Door de 'raadpleger' wordt een basis viewer gebruikt, de 'analist' kan een viewer met meer opties gebruikt worden.

De viewer waarmee Schoots werkt is GeoWeb. Momenteel is de provincie bezig met de ontwikkeling van deze viewer binnen omgevingsdiensten. Provincie Gelderland heeft nu de gehele viewer onder haar hoede. De viewer geeft alle Gelderse omgevingsdiensten weer en bevat 40 van de 1000 kaartlagen die de provincie in haar bezit heeft. Deze lagen zijn ingedeeld in thema's (hulplagen, geluid, geur, natuur enz.). Daarnaast is er voor elke omgevingsdienst een aparte viewer aangemaakt. Deze zit in de GeoWeb-viewer en staat ingezoomd op de bepaalde omgevingsdienst. Deze viewers kunnen uiteindelijk door elke omgevingsdienst zelf worden beheerd.

In de viewer kunnen kaartlagen worden toegevoegd, bijvoorbeeld vanuit een URL of een shapefile. De basislagen en de toegevoegde lagen kunnen worden opgeslagen als een link. Deze link kan worden doorgestuurd naar collega's die bij het openen ervan dezelfde instellingen zien die door de maker van de link zijn ingesteld. Ook is het mogelijk de kaart te printen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een standaard lay-out of enkel de kaart. Daarnaast is het mogelijk te worden doorverwezen naar Google en Bing waar automatisch het middelpunt van de kaart in streetview en eagle-eye wordt weer gegeven.

De GeoWeb viewer maakt het mogelijk lichte analyses uit te voeren. Dit zijn vooral punt-, lijn-, rechthoekbevraging enzovoorts. Ook kan er een buffer gemaakt worden om een bepaald object. Daarnaast kan er afstand worden gemeten.

Belangrijk in deze viewer is het herpubliceren. Gemeenten kunnen kaarten beschikbaar stellen om standaard in de viewer te laten zetten, mits zij aan voorwaarden voldoen. Het is te begrijpen dat kaartlagen met betrekking tot bijvoorbeeld militaire gegevens niet openbaar kunnen komen.

Momenteel zijn er ontwikkelingen voor de inwinning van informatie door GPS-applicaties op Ipad's.